4ՇՐ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 765 Կ. ՊՈԼԻՍ 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ/5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1903 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ՇԵՎՎԱԼ 1321 — 23 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԻՎՎԻԼ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պոլսոյ Մի Մահալէ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէ-ի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه بوى وسياسى قزيتەدر
صاحب امتيازى : ارماسى فريد
اداره خانەسى : باب عالى جادەسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ տարեվայ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

Արեւելքի ընդհ. վաճառականութեան առթիւ ձեռնտա Իտալացիի մը խիստ շահեկան տեսութիւնները, զոր հաճած է Մանզումէի ընթերցողներուն նուիրել թերթիս ծանօթ և հմուտ բարեկամը՝ Ե. Ռ. որուն կանխաւ մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք մեր ընթերցողներուն կողմէ։

Յօդուածին նիւթն է.

Ա. Գերման վաճառականութեան ծաւալումը։

Բ. Կեդր. Ասիոյ մէջ իտալացիի մը ճամբորդութիւնը։

Գ. Տնտեսական եւ առեւտրական ծանօթութիւններ ու տպաւորութիւններ։

Մասնաւորաբար տիկիններու ու օրիորդներու ուշադրութեանը կը յանձնենք հետեւեալ շահեկան յօդուածը զոր գրած է մեզ Անդրիանապօլսեն մեր յարգելի աշխատակցուհին Տիկին Աստղիկ Անպարճեան։

«Մանզումէ»ի ընթերցողները, ինչպես արդեն գիտեն, յարգելի Տիկինը իր ամբողջ գրութիւնները կը նուիրէ ընտանեկան հարցերու, այսպէսով դրական ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալու համար իր սեռակիցներուն։

ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՍՑԷԻՆ

ՍՆԱՊԱՐԾ ԿԻՆԵՐԸ

Գիտէն արդեօք մնապարծները թէ կը ծաղրուին միշտ ուրիշներէ. ասիկայ տարօրինակ թող չերեւի մեզ։ Այո՛, այն որ կը պարծի, կը ծաղրուի։ Ով պիտի հանդուրժէր որ իրեն այցելութեան եկող մը հաճոյքն զգար պարծենալու իր ունեցածին, կերածին, գնածին ու վայելածին վրայ։ Ցաւելով կ'ըսեմ թէ այսօր սկսած են վխտալ մեր շուրջը այս տեսակ անձեր ու գուցէ քիչ ատենէն սովորական դառնայ այս ազգը ունակութիւնը, եթէ երբեք դաստիարակութիւնը և ուսումը չի նպաստեն։

Կարծեմ թէ չատերու ծանօթ է Մայր Գրակոսեանց կոչուած տիպար կինը։ Անոնք որ զարոց զացած են կրնան կարդացած ըլլալ այս անունը՝ պատմութեան դասի ատեն, Այս կինը եթէ մեզ օրինակ առնենք, պիտի ամչնանք այն ատեն մեր ընթացքէն։

Հարուստ կին մը այցելութեան երթալով այս տիկինին, ցոյց տալ սկսած էր անոր իր ադամանդները, ըսելով. «Ո՞ւր են ձերինները, կրնա՞մ տեսնալ։» «Ի՞նչու չէ, պատասխանեց տիպար մայրը, միայն թէ քանի մը ժամ պիտի սպասէք։» Երբ զաւակները դպրոցէն ուն եկան, տիկինը բերաւ ներկայացուց զանոնք մնապարծ հիւրին ու ըսաւ. «Ասո՛նք են ահա իմ ադամանդներս»։ Այս կարճ խօսքը բաւական ազդու էր հասկցողին, չէ՞։

Կ'երեւի թէ յիշեալ կինը ադամանդի խենթը չէր, այլ իր զաւակներուն կրթութիւնովը կը հպարտանար, ինչ որ կարեւոր է ու անհրաժեշտ։

Արդեօք ադամանդ չունէր այս վարմունքը ունեցող կինը. — թերեւս աւելին, սակայն գիտէր թէ ատոնցմով պարծիլը բացարձակ յիմարութիւն պիտի ըլլար, ուրեմն ինչո՞ւ ըներ։

Մէկ սոսկալի ծանծաղամտութիւն. կիներ կան, մնապարծ կիներ, որոնք ինքզինքնին ցուցադրելու մարմաջէն կ'այրին։ Այս տեսակ կիներու համար հպարտութիւնը, նախանձը անհրաժեշտ է, ասոնք մեծ կարեւորութիւն կուտան իրենց հագուստին ճոխութեան, կ'ուզեն զարդարել ինքզինքնին ժանեակներով, ժապաւէններով, ու աւելի ծաղրելին՝ ճիշդ ատոնց մէջ կը փնտռեն գեղեցկութիւնը ու կը հպարտանան։

Հագուստը մարդուս կեղեւն է, գեղեցիկ, ճոխ չրջազգեստ կրող կին մը անպատճառ դէմքով ալ կատարեալ ու նիւթապէս ալ կարող չի կրնար ըլլալ անշուշտ։

Եթէ կիներ կան, որոնք ամէն նորաձեւութեան կը հաւնին և կը պարծենան թէ կարող կ'ըլլան ընել, հապա միւս կողմէն չի կա՞ն դիտող կիներ ալ որոնք կը ծիծաղին այս տեսակներուն վրայ, որովհետեւ կը տեսնան թէ այդ մտքով խեղճ արարածները գիշերներ կը լուսցնեն ասեղ զարնելով լոկ մեծերու ըրածին հաւնելու, մինչ իրենք իրապէս կարող են ընել, ծախսել, բայց պարզութիւնը միշտ կը նախընտրեն և իրենց ապագան ալ խորհելու չեն մոռնար։ Մարդ երբեք չի կրնար պարծիլ իր հագուստով, ինչպէս պտուղները իրենց կեղեւով։

Եթէ խնձորին վրայ միայն կարմիր գոյնը փնտռենք ու ատանկ գնենք, կը կարծէք որ ընտիր ու համեղ խնձո՞ր գնած կ'ըլլանք։ Ճիշդ ասոր պէս ալ, մարդ չի կրնար պարծիլ երբեք ոչ իր կրած ադամանդներով, ոչ իր չրջազգեստով և ոչ ալ գլխարկին ամսոյն նորաձեւութենէն ըլլալովը։

Ասոնք բոլորն ալ վաղանցիկ բաներ են. օր մը կրնանք ունեցած ըլլալ այս տեսակները, պէ՞տք է պարծիլ. հապա եթէ օր մը չունենանք, ըսել է այն ատեն մեր դատողութիւնով երեւէ ինկած պիտի կարծենք մենք մեզի։

Երբ կին մը ապնուութիւն, խնայողութիւն և պարզասիրութիւն ունի, ասոնք բաւական պիտի ըլլան զինքը հաճելի և յարգելի ընելու, մանաւանդ որ կնոջ վայելուչ այս ընտիր ձիրքերը չեն նմանիր ոչ հագուստի, ոչ ադամանդի ոչ ալ ժապաւէններու, եթէ երբեք ունեցած է ատոնք, և զորս աղքատութիւնը, դողը և հրդեհն ալ չեն կրնար յափշտակել իրմէ՝ որքան ապրի միշտ պիտի ունենայ ատոնք և յաւիտեան սիրելի պիտի դառնայ ուրիշին։

Արդէն մնապարծութիւնը մի միայն անոնց յատուկ է, որոնք չունին գովելի հանգամանք մը, չունին որ և է արժանիք մը։ Ուստի իրենք կ'ստիպուին ասոր կամ անոր մեծամտութեամբ պարծենալ և երբեմն ալ անմիտ կիներ կ'սկսին սուտերով ան ու ատ խաբեբել մեծ օտար ընտանիքներու մականուններ փոխ առնելով անոնց ազգականներ ձեւանալ, վերջապէս անոնց հարստութիւնով չքաւորուիլ։

Ես երբեմն շատ հաղուագիւտ բարեբաղդութիւնը ունեցած եմ տեսնելու ա՛յն տեսակ կիներ, որոնք ճակատագրաց կը հպարտանան ըսելով «Ես ոսկիներու խեղդը չեմ, չեմ սիրեր ճոխ հագուստ, ադամանդներու սիրահար ալ չեմ, ոչ ալ հարուստ երեւնալ կ'ուզեմ, իմ գլխաւոր իդեալս մին է բարի զաւակներ ունենալ և նիւթապէս թէ բարոյապէս կարող ըլլալ անոնց լաւագոյն դաստիարակութիւն, ուսմունք սովորեցնելու, կը փափաքիմ որ զաւակներս ալ այդ տեսակ աչք շլացնող բաներու հետեւողներէն չըլլան ու ամէն քանի աւելի սիրեն պարզութիւնը, համեստութիւնը, ոչ թէ հնդկահաւի պէս հպարտ ու գոռող ըլլան։»

Այո՛, ես ալ կը հաստատեմ ասոնք, և մանաւանդ գոռող բաներն վրայ քիչ մը ծանրանալ կ'ուզեմ։ Կան մնապարծ ու միամիտ կիներ որոնք պարծենցած են դուն ուրեք իրենց ունեցածին վրայ, սակայն այսօր կը տեսնան քեզ ու չեն ճանչնար, իրբեւ թէ՝ չեն ճանչցած։ Բացարձակ հպարտութիւն մըն է որ կ'ընեն, թերեւս անոր համար որ քու դրած գլխարկդ նորաձեւութենէն չէ, բայց իրենցը այդ ամսուանն է։ Այս պատճառները իրաւունք կուտան իրենց ուրիշներէն յարգանք սպասել. ինչ արժանիքով սակայն։

Գոռոզութիւն կ'ընեն ուրիշէն բանի յարգանք ընդունելու համար, ինչ անձուկ գաղափար։

Երբ ուրիշը կը յարգես, ասիկա՝ անձնական առաւելութիւնդ է, այնուհետեւ դուն ցոյց կուտաս։ Սակայն երբ կը նշմարես թէ դիմացինդ լոկ իր փառասիրութեան համար քեզմէ կը սպասէ այդ, այն ատեն անկարելի է որ չարունակես, այնպէս չէ՞։

Ըսէ՛ք ուրեմն հիմա, դուք ըսէ՛ք, աղնիւ ընթերցողուհիներս, աղքատին աւելի կը ցաւիք թէ այս տեսակներուն. չիտակը ըսելով ես երկրորդին աւելի կը գթամ, որովհետեւ աղքատը կը հարստանայ օր մը, սակայն երբէք չուղղուիր գոռոզին, մնապարծին կեանքը և միշտ կը չարունակէ այդպէս կարծես ուրիշներէ ծաղրուելու համար։ Եթէ երբէք դրամը, պատիւը մարդ կը հպարտացնէ, ինչո՞ւ անդին չա՞տ աւելի արժանիք ունեցողներ այդքան պարզ կ'ապրին ու չեն պարծիր։ Ինչո՞ւ այսպէս է, գիտէ՞ք.— որովհետեւ արդէն արժանիք ունեցողը պէտք չունի պարծենալու, երկրորդ ինքզինքին երբէք կարեւորութիւն չի տար, անոր համար որ իրմէ շատ աւելի մեծերը տեսած կրնայ ըլլալ։ Մարդ երբ չէ տեսնուած մեծ ու կարող անձերու հետ, այս պարագային է որ ինքզինքին կարեւորութիւն կուտայ։ Այն կիները որոնց աչքին միշտ իրենց ունեցածը մեծ, շատ մեծ կ'երեւայ ու կը սոխպուին հոն ու հոս ցուցադրել, ըսել է՝ այդ է իրենց տեսածը ու ատկէց աւելին չեն կրնար երեւակայել ուրիշին քով, եթէ ոչ՝ անկարելի պիտի ըլլար այդ կոչտ համարձակութիւնը ուրիշի հանդէպ, այսինքն պարծանքը։

ԱՍՏՂԻԿ ԱՆՊԱՐՃԵԱՆ

ՀԱՅ-ԲԼԱՍԻԷՆԵՐԸ

Խմբագիր Տէր,

Ձեր պատուական լրագրին առեւտրական հարցերու էջերուն մէջ կարդացինք Վ. Ն.ի գրածները հայ բլասիէներու մասին, իբր թէ ինքը եղած ըլլար միայն հայ վաճառականներու շահերը պաշտպանող։

Տասներկու տարիներէ ի վեր հրապարակի վրայ բլասիէ եմ, բայց ոչ հայ և ոչ ալ օտար վաճառականներէ վնասուած, նոյնպէս և բոլոր իմ պաշտօնակիցներս. ընդհակառակը, ամենամեծ վաճառականին կ'այցելենք, սիրով կ'ընդունին մեզի և միւնոյն ժամանակ ամէն յարգանք կ'ընծայեն մինչեւ իսկ մեր ամէնէն նորընծային, և եթէ երբէք ուշացնենք մեր այցերը, կը գանգատին այդ մասին մեր բաթրոնները։

Անշուշտ ապրանք ծախողի մը պարտականութիւնն է իր ապրանքը գովել. և միշտ այնպէս ցուցնել թէ մեծ շահ մը չէ որ կ'ընէ, քանի որ յայտնի է թէ ամէնէն պատուաւոր ֆապրիքաթորը և վաճառականը իր ծախած ապրանքին համար շատ անգամ այնպէս կը ցուցնէ թէ նուազ շահ ըրած է։

Սակայն գործը չի գիտցող վաճառականն է ոչ հաւատք կ'ընծայէ այդ տեսակ խօսքերու և ապրանք կը գնէ։ Վաճառականութիւնը իր գաղտնիքն ունի ապրանք գնելու մէջ. նա որ ապրանքէ չհասկնար միշտ կը խաբուի. իսկ բլասիէ մը միշտ վաճառականին կ'օգնէ, նա մանաւանդ երբ այս վերջինի՝ աճեմի ըլլայ։

Վաճառական մը երբէք բլասիէէ մը դժգոհ չկրնար ըլլալ, և պէտք չէ ըլլայ քանի որ անիկայ դիւրութիւն կուտայ իրեն ապրանք գնելու, ընդհակառակն բլասիէ մը միայն իր բաթրոնին և իր ներկայացուցած ֆապրիքային գէշութիւն կրնայ ընել երբեմն, ակամայ, վաճառականներէ խաբուելով. այս առթիւ պէտք է upapkhsjhf մը մեզ ցոյց կուտայ թէ բլասիէ մը իր ըրած մէկ տարուան գործառնութեանց վրայ առած քօմիսիօնին մեծ մասը կորսնցուցած է մնանկութիւններէն և տիհանեներէն։ Ուրեմն ոչ թէ վաճառականները զգուշացնելու է բլասիէներէն՝ այլ բլասիէները զգուշացնելու է խարդախ և չիքանէօ վաճառականներէ։ Հակառակ մեր աչալրութեան, հակառակ անթիւ bureaux de renseignementներու դարձեալ մենք կը խաբուինք։ Վ. Ն.ի առ վաճառականս ուղղուած յորդորը վաճառականներու շահուն վնասակար է։

Վա՛յ այն բլասիէին որ վաճառական մը խաբած է bonification bonificationի վրայ, յանպաղումն վճարմանց, անվերջանալի չիքան, որոնց զոհ կերթայ միայն Բլասիէն և իր վաստակած չնչին դումարն ալ վրայ կ'ուտայ։ Իր կրած բարոյական վնասը անդարմանելի է։

Եթէ կայ վաճառական մը որ Բլասիէներէ չ'ախորժիր, թող իր վաճառատան դրան վրայ պէտքիկ բլաֆ մը դնէ, «բլասիէ չընդունիր» գրով, որով թէ բլասիէները ժամավաճառ չեն ըլլար վայրապար եւ թէ ինքն անոնցմով չեռանար։

Ուրախ պիտի ըլլայինք ճանչնալով Ն.ի այցելած վաճառականը, զգուշանալու համար զինքը անհանդիստ ընելէ։

յարգանօք
Ա. Գ.

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

Ն.ի հայ բլասիէներու. նկատմամբ գրած յօդուածը բաւական աղմուկ յարուցած պէտք է ըլլայ առեւտրական հրապարակին վրայ քանի որ այն օրէն ի վեր ամէն կողմէ պաշտպանողականներ կը հաւնին հայ բլասիէներու նկատմամբ։ Ցարգելի բլասիէները պատճառ պէտք չէ ունենան Ն.ի յօդուածէն վշտանալու, ընդհակառակը այն գրութիւնը առթի մը եղաւ որպէս զի անգամ մը եւս հաստատուի մեծագոյն մասին պատուաւորութիւնը և պարկեշտ գործառնութիւնը. եթէ հայ բլասիէներու դէմ իրական գանգատներ ունեցող ըլլային բնականաբար անոնք ալ իրենց կարծիքը պիտի յայտնէին, ուրախալի է որ սակայն հայ բլասիէներու ի նպաստ եկած տասնէ աւելի պաշտպանողականներուն դէմ միակ գանգատող մը իսկ չը գտնուեցաւ, ասիկայ պզտիկ պատիւ մը չէ անշուշտ։ Կը խնդակցինք հայ բլասիէներուն և կը մաղթենք որ օր աւուր նպաստեն վաճառականութեան զարգացման, այսպէսով ծառայելու թէ իրենց շահուն և թէ իրենց երկրին։

ԹԵՐԹՕՆՆԵՐՈՒ ԹԵՐԹՕՆԸ
Լա Բէ Փողոցին Ոգեւորը
ԴԺՈՒԱՐԱՀԱՃ ՔՆՆԻՉՆԵՐՈՒ
ՀԻԱՑՈՒՄԻՆ ՈՒ ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԵԱՆ
ԱՐԺԱՆԱՑԱՒ ՎԷՊ, ԶՈՐ
«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ի
պիտի հրատարակէ առաջիկայ 1904
Յունվար 1ի թիւով

Այս մասին կարդալ Նաև Զորրորդ էրեսը։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆԷՆ

Վանայ կեդրոնականը։ — Գոցուած վարժարանի մը բացումը։ — Սահակ եպիսկոպոսի մեկ արարքը։ — Ի նպաստ աղքատ ուսանողաց տրուած հանդէս մը եւ առ այս կազմուած խնամակալ մարմին մը։ — Ուսուցչի մը մահը։ — Ծաղկախաղ եւ դեկտեմբերի օրը։

Վանայ Հայկազեան կեդրոնական վարժարանի հողանիւթերու չինութիւնը (գարա եափուն) աւարտեցաւ ամիս մը առաջ. շատ հաստատուն և կոկիկ եղաւ չինութիւնը, որ տեղին հանդերձ 1000 լիրա արժեց և որուն 500 լիրայի չափ դրամ, փայտեղէն և այլն Վանեցին հայթայթեց, իսկ մնացեալը եկած նպաստներով և կտակադրամի 3 տարուան տոկսներով գոցուեցաւ։ 150-200 լիրայի չափ ալ պարտք կը մնայ։ Այս պարտքը չպիտի մնար սակայն, եթէ երբէք սպասուած օգնութիւններ ըլլային։

Հետեւաբար այս տարի ալ դպրոցին կրթական մասակարարութիւնը ծանրացաւ եկեղեցիներուն դատարկ մնուկներուն վրայ։ Մանանկցող չորս նախակրթարաններ 7½ական լիրա վճարք ընելէն զատ, 68-70 ժամուան ուսուցիչ ալ կը ղրկեն Կեդրոնականը, որ խնամակալութեան կողմանէ երկու պաշտօնեայ միայն ունի վարձած՝ մէկ անօրէն և մէկ կարգապահ ուսուցիչներ։ Մնացեալ 10 պաշտօնեաները թաղային վարժարանաց ուսուցիչներն են որ կ'այցելեն վարժարանը։

Կեդր. վարժարանը որ թաղ. վարժարաններու ծոցէն ծնաւ և անոնց սկզբնական անունդով կը մնանի, կը յուսանք թէ իր վայելած ընդհանուր համակրութեան շնորհիւ նոր կտակներ և արտաքին նպաստներ ալ պիտի ունենայ, որով ոչ միայն ինքզինքը լաւագոյն կերպով պիտի կառավարէ, այլ և իր կարգին՝ նիւթապէս ու բարոյապէս պիտի յաջողի օգնել իրեն հետ կապուած նախակրթարաններուն։ Եպիսկոպոսն էֆ.ի բարեյիշատակ մօր ըրած այնքան բարոյապէս նշանակելի նուէրն ալ, մեծաւ շնորհակալութեամբ ընդունեց խնամակալութիւնը։

Շինութեան գործերը աւարտելէն ետք՝ խնամակալութիւնը այժմ կանաւորումին վրայ կը մտածէ։

*** Ցայնկոյսներու թաղին մէջ գտնուած Գայիանեան օրիորդաց ազգ. վարժարանը, որ տարիներ առաջ գոցուած էր և ուր ուսանող աշակերտուհիները ստիպուած՝ հեռաւոր թաղերու մէջ գտնուած վարժարանները՝ առաւելապէս Բիւզանդեանի (Հայ Հասմէանկանց) վարժարանը կը դիմէին, բացուեցաւ՝ օգնութեամբ Ցայնկոյսներու Թաղ. Խորհուրդին և ձեռներէցութեամբ մեր ծանօթ ուսուցիչներէն Պ. Յովհաննէս Պլուզեանի, որ պատասխանատուութիւնը ստանձնած է յիշեալ վարժարանը։

Մեր ուրիշ թղթակիցներէն մէն մի գրեցինք Ս. Գ. Գ. Ս. Ս. Ս

ժարանին, որուն բացումը տարակոյս չկայ թէ կրթապէս օգտակար պիտի ըլլայ թաղեցիներուն համար, նկատելով որ անիկայ հարազատ կրթավայրը պիտի ըլլայ թաղին հայ աղջկանց բարւոք, մայր կրօնասէր կրթութիւն մը տալու, զերծ կացուցանելով զանոնք օտարին պղտորիչ ու թունաւորիչ սնունդէն։ Այս օրհրդաց վարժարանը վերաբանալու համար թափուած ջանքերը չնորհաւորելի կը դատենք, որուն յարատև և աւելի կանոնաւոր պահպանմանը համար՝ կը յուսանք թէ թաղին արժանապատիւ երէցը և թաղեցիներն ալ ընդհանրապէս իրենց ընել կրցածը պիտի չխնայեն դիտման պարտականաչօրէն, փոյթ տանելով, որքան կարելի է, շատերը վերադարձնելու օտարինէն դէպ ի հարազատ վարժարանը։

*** Լիմ Անապատէն կէս մամ հեռաւորութեան վրայ գտնուող Ատէր գիւղի բնակիչներէն մէկ քանիները տարիներ առաջ տիրող հացի աղութենէն նեղուած, սեպական բերրի արտերէնին քանի մը դրամատէր անձերու քով դրաւի դնել կը սարկուին՝ 20 լիրայի չափ գումար մը անոնցմէ առնելով՝ հացի տագնապին փարատելու համար։ այս պարտքը մինչեւ ցարդ անվճար մնացած ըլլալով, այդ մարդիկը որ տարի կանգնած էին իրենց տուած գումարին եռապատիկ արժէք ունեցող հողեր գրաւելու համար և արդէն իսկ գութանները եկած էին գրաւելի հողերը վարելու, արգիլուեցան Սահակ եպիսկոպոսի մէկ գործնական ընթացքովը, որ այս մասին այլայլմէ եղած գիւղացիներու իրեն դիմելուն վրայ՝ անոնց պահանջը վճարեց իսկոյն և զերծ կացուց հողերը ի դիմաց պարտքի մը անխուսափելի գերաւումէ մը։ Այս վայել վարմունքը ուրախութեամբ լեցուց հողատէր գիւղացիները։

*** Մասնաւոր ուրախութեամբ է որ առիթ կ'ունենամ յիշատակելու Մանզումէի էջերուն մէջ արժանաւոր բարձրացումը երկու ուսուցիչներու որոնց մին Մշեցի Պ. Մարտիրոս Գաբրիէլեանը Մուշի Ներսէսեան վարժարանի աշակերտներէն՝ երկու տարիէ ի վեր Տնօրէն Վարագայ որբանոցին, և միւսն հաղիւ 21 տարու երիտասարդ մը, Վանեցի Պ. Արշակ Սաֆրաստեանը Նորաշէնու և Յայնկոյսերի ժամանակին միացեալ վարժարանաց մէջ ուսումը առած, որոնք հիւպատոսական թարգմանութեան պաշտօնին բարձրացան մեաս բարեւնին ըսելով, ուսուցչական զրեթէ ապերախտ ասպարէզին, ուր չունչերնին հատցնելու և հաղիւ ուրեմն տպրելու պիտի ծառայէին։

Այս երկու պարոններէն առաջինը Վանայ Ռուս հիւպատոսի թարգմանութեան պաշտօնին կոչուեցաւ, իսկ վերջինը Բաղէշու անգլիական հիւպատոսին թարգմանչութեանը, և որոնք, չնորհիւ իրենց ժամանակին լեզուագիտութեան ճիւղին նուիրած ջանքերուն և ինքնաշխատութեան սկզբունքին՝ օրինակելի դիրք մը գրաւեցին։

** Բաղաքամիջի Յիսուսեան և Շուշանեան Ազգ. երկսեռ վարժարանաց կարօտ ուսանողաց և մատենադարանին ի նպաստ՝ վարժարանին ուսուցչական խմբին ջանքերով և ի մասնաւորի տնօրէն Պ. Բարունակ Տ. Յարութիւնեանի ձեռներէցութեամբ, Նոյ. 16ին Յիսուսեան վարժարանին մէջ համեստ հանդէս մը տրուեցաւ, ուր մասնակ 20 փարայի թեթեւագոյն վճարքով մը բաժանորդագրութիւն մը բացուելով, ներկաներէն 400 ղր.ի չափ կանխիկ գումար մը նուիրուեցաւ վերոյիշեալ կրթասիրական նպատակներուն, և քաղաքիս բարեսէր աղգայիներէն շատերը փութացին ամսական այս 20 փարայի վճարքը, ի սէր կարօտ ուսանողաց, իւրաքանչիւր ամսագլխին վճարելու համար սորագրութիւններն դնելու առանձին տումարի մը մէջ։ 250է աւելի բաժինները արձանագրուեցան և թէ վճարումներու կանոնաւորութեան և թէ վարժարանին աղքատիկ տղոց վիճակին բարելաւմանը հսկելու և առ այդ աշխատելու համար քաղաքիս ծանօթ ու պատուաւոր անձնաւորութիւններէն խնամակալ մարմին մը կազմուեցաւ։ Այս կրթասիրական ձեռնարկը իսկապէս արժանի է քաջալերութեան։

*** Տխրութեամբ կը նշանակենք հոս վաղահաս տխուր մահը Վանայ ծանօթ և համեստ ուսուցչի մը, Պ. Համբարձում Հացագործեանի, որ երկու օր առաջ անբուժելիութեան հասած փոսխտի մը զոհ գնաց վերջապէս՝ խոր խոց թողլով մահուանը առթիւ թէ՛ մօտաւոր և թէ հեռաւոր իր բոլոր ծանօթներն ու բարեկամներն։

*** Մաղկիտի համաճարակն որ վեց եօթ ամիսներէ ի վեր մուտ գործած Վանայ մէջ, իր մոլեգին զոհարեր ընթացքն ժամանակ մը չարունակելէ և ստուարաթիւ հրեշտակ մանուկներ իր հարուածներուն ներքեւ անշնչացնելէն ետք, օրերս փոքր ինչ մեղմանալ ըսկսած է։ Վանեցին բաւական շատ զոհեր կուտայ այս սոսկալի ախտին, գլխաւորաբար երեք պատճառներով, որոց Ա. փոքրիկները անպատուաստ թողուլն է, Բ. անզգոյշ և անհաշիւ յարաբերութիւններն առողջներուն՝ վարակեալներուն հետ։

Թէեւ ձմեռնային առաջին ամսուան, դեկտեմբերի մէջ կը գտնուինք, և ոչ այնքան խիստ ցուրտ մը զգալի է ամենուրեք, սակայն օդերն ա՛յնքան պարզ և գեղեցիկ կ'երթան որ մենք մեզի Սեպտեմբերի մէջ կը կարծենք։ Այսու հանդերձ Վանայ դաշտերը ձիւնի կարօտը կը քաշեն։

Վան ԹՂԹԱԿԻՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱԲՈՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԾԱՆՐԱՑԱԾ

Ռուսիոյ և Ճաբոնի տագնապը հետզհետէ կը սպառնայ յանդիպ պատերազմի։ Դիւանագիտութիւնը չատ դանդաղ կը շարժի Ռուսիոյ մէջ, եւ սրուելիք պատասխանէն զոհ ըլլալու բնաւ պատճառ մը պիտի չունենայ Ճաբոն, կ'ըսուի։ Ռուսիոյ պատերազմական կուսակցութիւնը ամէն միջոց կը գործածէ որպէսզի Ճաբոնի ազդեցութիւնը չզօրանայ Բորէայի մէջ, եւ Ռուսիոյ ազդեցութեան եւ համբաւին վնաս մը չհասնի Ծ. Ասիոյ ջուրերուն մէջ։ Կ'ըսեն թէ նոյն իսկ եթէ Ռուսիա պատերազմին առաջին օրերուն նաւային ճախողուած մըն ալ կրէ, սակայն պատճառ մը չէ պատերազմին Ճաբոնի նը-պատաւոր ըլլալուն։ Մոսկովեան Պետութեան դրամի և մարդու զօրութիւնները անսպառ են, եւ Ռուսիա կրնայ տարիներով զբաղեցնել Ճաբոնը, ցամաքի վրայ յառաջ խաղալ եւ անոր երկրին ներսերը բռնել։ Բանի որ Ծբրանսա չէզոք պիտի մնայ, — Անգլիա ալ պարտաւորուած է չէզոք մնալ և այսպէս Ռուսիա և Ճաբոն միայն դէմ առ դէմ պիտի գտնուին, եւ եթէ Ճաբոնցիները Պոէր ալ նկատուին, վերջ ի վերջոյ Ռուսիոյ պիտի մնայ յաղթանակը, ինչպէս Անգլիոյ տատար ուժերուն ներքեւ վերջ ի վերջոյ ընկճուեցան Պոէրները։ Ռուսիա պատերազմը ցամաքին վրայ փոխադրելով, կերպով մը արգիլած կ'ըլլայ Անգլիան, օգնութիւն փութացնելու Ճաբոնի, կ'ըսէ Ռուսիոյ պատերազմասէր կուսակցութիւնը։ Անգլիոյ թերթերը կը շարունակեն յորդոր կարդալ Ճաբոնի որ իր ոյժը կշռելով, պատերազմին ապագայ հնարաւորութիւնները հաշուելով ճամբայ ելնէ։ Անոնք ալ Պօէրները օրինակ կը բերեն որոնք Անգլիոյ անպատրաստ գտնուելէն քաջալերուելով, թշնամութիւնները փութացուցին, բայց վախճանը գիտենք թէ ի՛նչ եղաւ։

*** Հիմակ որ Ճաբոնի մէջ պատերազմական բոլոր պատրաստութիւնները կատարուեցան, հանրային գործերու ընթացքին մէջ հանդարտութիւն մը կը տեսնուի։ Ամէն ոք Ռուսիոյ պատասխանին կը սպասէ ակնդէտ։

*** Ներկայ պարագաներուն մէջ ամէնէն ծանրակշիռը Միջերկրականի Ռուս նաւախումբին կարեւոր մարտանաւերուն Ծ. Արեւելքի ջուրերը մեկնիլն է։ Ռուսական Ալմաս յածանաւը Լիպաոէ մեկնեցաւ Ծ. Արեւելք, որպէս զի ռուսական փոխարքայ ծովակալ Ալեքսեվի տրամադրութեան տակ գտնուի թէ՛ իբրեւ զբօսանաւ և թէ իբրեւ փոխադրանաւ Փոխարքային։ Ալմասի մէջ կան 500 սպայ եւ նաւազ։

*** Ճաբոնն է որ գնեց Արժանթինի երկու մարտանաւերը, որոնց համար ըսուեցաւ թէ Անգլիոյ կողմէ գնուած են։ Բանակցութիւնները մինչեւ վերջին վայրկեանը գաղտնի պահուեցան, և գնումի գործողութիւնը կատարուեցաւ վերջապէս անցեալ Եր. օր։ Ճաբոն այդ մարտանաւերուն համար մէկ ու կէս միլիոն սթերլին վճարեց։ Այս երկու մարտանաւերուն աւելնալովը Ճաբոնի ծովային զօրութիւնը նոր զարկ մը կ'ստանայ Ծ. Արեւելքի ջուրերուն մէջ։ Մարտանաւերուն պակաս մնացած մասերը մինչեւ Յունուարի վերջ պիտի աւարտին։

*** Ճաբոնի արտաքին գործոց նախարարը Թոքիոյի օտար Տէրութեանց դեսպաններուն խմբագրեց թէ կացութիւնը ծանր է, և Ճաբոն պիտի պարտաւորուի կռուիլ, եթէ Ռուսիա անմիջապէս չընդունի իր կողմէ առաջարկուած պայմանները։

*** Ռուսիա Ամերիկայի մէջ փոխառութիւն կնքելու յոյս չունի, որովհետեւ ամերիկեան փոխատու Պանքաներուն ամենամեծ մասին մէջ հրէական վարիչներ կան, և Ռուսիոյ մէջ Հրէից կացութիւնը քաջալերական չէ։ այս պատճառաւ ամերիկեան Պանքաները չեն ուզեր բանակցութեան մտնել Ռուս կառավարութեան դրամ փոխ տալու համար։

*** Ուաշինկթընի ճաբոնական դեսպանը արտաքին գործոց նախարարին մօտ երթալով, ծանոյց թէ կացութիւնը ծանր է, և Ճաբոն պատրաստուած է պատերազմի, եթէ Ռուսիա չընդունի իր պայմանները։

*** Հինգ ռուսական թորփիլանաւեր Մալթա հասան, ուրկէց կը մեկնին Ծ. Արեւելք։

ԷՏՈՒԱՐԴ Է. ԲԷԹԵՐՍՈՒՐԿ.— Բէթերսպուրկի մէջ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Անգլիոյ Էտուարտ Է. թագաւորին յառաջիկայ համբարձութեան համար։

ՇԻՔԱԿՈՅԻ ՀՐԴԵՀԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թատրոնին ահռելի հրդեհը պահ մը մոռցուց ռուսեւճաբոնական վէճը։ Զոհերուն թիւը 900ը կ'անցնի, կ'ըսեն։ Ամերիկայի նիւթապէս արկածալից երկրին մէջ պատահած աղէտները ամէն տարի կը ցնցեն հանրային զգացումները։ Ողողումները, երկաթուղիի արկածները, ահագին խոշորութեամբ աբարիմանները վտանգները գրեթէ անպակաս են Ատլանտեանի միւս կողմը։ Այս անգամ ալ հրդեհին պատճառը թատրոնին էլեկտրական գործիներուն թերութենէն առաջ եկած է։ Առաջին անգամը չէ որ էլեկտրականութիւնը մահաբեր դեր մը կը կատարէ։ Վիէնայի, Բարիզի, և Լոնտոնի թատրոններուն մէջ ալ ասկէց առաջ հրդեհներ ծագած էին նոյն պատճառաւ, բայց Շիքակոյի հրդեհը աղէտքին մեծութեամբ դերազանցեց ամէնքը։ Թատրոնին էլեկտրական պաշտօնեան ձերբակալուած է այժմէն և խիստ հարցաքննութեան ենթարկուած է։

*** Ահա վերջին մանրամասնութիւնները.—

Իրօքեա թատրոնին սարսափելի աղէտքը ահագին յուզում պատճառեց ամբողջ ամերիկեան երկրին մէջ։ Ցաւի և համակրութեան զգացումներէն զատ ա՛յս տպաւորութիւնը կայ թէ ո՛չ մէկ զբօսավայր կարելի է այսուհետեւ ապահով համարել Ամերիկայի մէջ։ Իրօքեա թատրոնին մէջ ամէն նախգուշական միջոցներ ձեռք առնուած էին, ինչ որ դրամը, փորձառութիւնը և արուեստը կրնային ընել։ Բայց ասոնք ամէնքը չկրցան օգտակար ելլալ ահռելի աղէտին դիմացին, և նոյն իսկ կեանք ազատելու համար եղած ջանքերը յաճախ վտանգաւոր եղան ահռելի ահուդողին հետեւանքով։

Թատրոնին դուռները իսկոյն բացուեցան, բայց այնքան խոշոր էին որ բոցերը արձակ համարձակ սկսան լափել խառնամբոխ հանդիսականները։ Նիւ Եորքի թատրոններուն մէջ թատերաբեմերը ա՛յն կերպով շինուած են որ երկնքէն լոյս առնելու համար չարժական տանիքներ հաստատուած են, և անոնցմէ վար կախուած են չուներ՝ ծայրերը ծանր կապարներով, որոնք եթէ իյնան, տանիքը կը բացուի թատերաբեմին վրայ, և բոցերը այն բացուածքէն խոյս կուտան և հանդիսականները յեն այրիր։ Բայց Իրօքեա թատրոնը դեռ նոր շինուած էր, և սանդուխներէն վեր կողմնակի դուռներ դեռ բացուած չէին։ Փախուստի ներքին դուռներն ալ գոց էին։ Հրդեհին նախնական պատճառն է էլեկտրական թելի մը փրթիլը։

Բարիզի Ստորերկրեայ երկաթուղիին արկածէն ետքը, ամերիկեան իշխանութիւնք կարծիք կը յայտնէին թէ Ամերիկայի մէջ այդպիսի արկած մը անկարելի է՝ կրակի անթափանց իրեղէններուն գործածութեան պատճառաւ։ Իրօքեա թատրոնն ալ այսպէս կրակի դէմ ապահով կը համարուէր։

Շիքակոյի այս թատրոնը շինուած էր ամենաոր դրութեամբ։ 27 դուռ ունէր փախչելու համար, բայց առատօրէն փայտ գործածուած էր։ Թատրոնին ճարտարապետը կը յայտարարէ.—

«Շատ թատրոններ շինած եմ, և մանագիտութիւնս ըրած եմ այդպիսի շինութիւններ։ Սակայն այսուհետեւ երբեք պիտի չշինեմ ուրիշ թատրոն մը որուն մէջ կոտր փայտ գտնուի»։

Կրակը ծագում առած է թատերաբեմին կողմնակի խորշերէն, և «կրակ կա՛յ» աղաղակը իսկոյն ահ ու սարսափ ձգեց։ Հանդիսականները գունդագունդ սկսան խուժել դէպի դուռները, և դուռները առաջնորդող անցքերը մէկ վայրկենէն գոցուեցան բազմութենէն։ Հրշէջները իսկոյն սանդուխներ դրին վերնայարկին մէջ գտնուողներու ազատելու, որոնցմէ շատեր նուազած էին։ Բանի մը հոգի ալ խղդուած էին, և ոմանք ալ ճզմուած։ Հրշէջ խումբին պետը անձամբ պատշգամն ելաւ, ուր կ'ըսուէր թէ 3-400 հոգի իրարու վրայ դիզուած էին։ Իսկոյն անկեց դուրս հանուեցան 60 դիակ։ Կեանքի ամենամեծ կորուստը տեղի ունեցաւ վերի պատշգամը տանող սանդուղին ստորոտը, ուր սանդերկուքական թանձրութեամբ դիակները իրարու վրայ դիզուած էին։ Իսկ պատշգամներուն մէջ հինգական դիակ իրարու վրայ դիզուած էին, ամէնքն ալ սոսկալի կերպով այրած մրած։ Դերասաններէն և դերասանուհիներէն շատերն ալ զոհերուն մէջ են։ Առաջին պատեհութեամբ 100 դիակ դիակնարան տարուեցան, որուն պաշտօնեաները այլ ևս չուզեցին ընդունիլ պատրաստ տեղ չունենալնուն համար, թէև հրդեհին վայրէն չարունակ տիւր կառքեր կը հանէին սարշաւ՝ դիակ կրելով։ Մինչեւ կէս օրէ վերջ (անցեալ Դ.) ոստիկանութիւնը 500 դիակ հաշուեց։ Դիակնարանները տարուածներէն մէկ քանիին չունչը դեռ բոլորովին մարած չէր։ Ահագին քանակութեամբ վերմակ, սաւան, և բամբակեղէն կը զրկուէին վիրակապի համար, և վակոններ կը դրուէին իշխանութեանց տրամադրութեան տակ, վիրաւորները հիւանդանոցները փոխադրելու համար։ Ցիսուն բժիշկ և շատ մը փորձ հիւանդապահներ աղէտքին վայրը փութացուցին վիրաւորները քննելու և խնամելու համար։ Զոհերէն շատերը 20 տարեկան պատանիներ և 8—10 տարեկան տղաքներ են։ Պատերուն փլչելէն վախնալով, հրշէջները գերմարդկային ջանքեր ըրին դիակները գոնէ ժամ առաջ վերցնելու համար։ Առաջին վերնատան մէջ գտնուողները դուրս ելնելու ճիգեր ըրած միջոցին ճշմարիտ ծուղակի մը մէջ իսկան։ Ամէնքը մէկտեղ դուռները խուժել սկսան, և յուսահատ կռիւ մը սկսան մղել իրարու դէմ անցքերուն մէջ։ Նստարաններուն մէջտեղը սոսկալի կերպով ծակուած, յօշոտուած դիակներ գտնուեցան։ Դիակներէն ոմանք ալ մոխիր ըլլալու աստիճան վառած էին, և չատեր ալ, սարսափահար, պատրաստամէն ցատկելով վարի նստարաններուն վրայ այրեցան ու մեռան։ Երբ դրդռումը և յուզումը ծայր աստիճանին հասած էր, և անկարգութիւն ողբագին աղաղակներ կը թնդային, հանկարծ պայթեցան թատրոնին մէջ գտնուած կազի երկու տակառները, դէպ ի տանիքը վեր նետելով մոլեգին կարողութեամբ բոցավառող բեկորներ։ Շատ կիներ կոխկրտուեցան գիրար հրմշտկող բազմութենէն։ Ջերմաչափը զրոյէն վար էր, և թեթեւ հագուած դերասանները և դերասանուհիները, որոնք կրցան խուսափիլ և ինքզինքին փողոց նետել, կը դողային գրեթէ կիսամերկ վիճակի մէջ, մինչեւ որ կրցան ապաստանարան գտնել։ Ներկայացուած մինչկատակն էր Պոլ Պայրդ որ արդէն երկու տարի առաջ ներկայացուած էր Լոնտոնի մէջ։ Նոյն օրը երեկոյին պաշտօնական տեղեկագիր մը մեռեալներուն թիւը կը հաշուէր 736։ Բայց շատ մարդիկ դեռ անյայտ են և զոհերուն մէջ ըլլալ կը կարծուին։ Վերնայարկերուն մէջ 936 հոգի կային, որոնցմէ 20ը ցատկեցին։ Թատրոնը ընդամէնը 1700 հոգի կրնար պարունակել, բայց բազմութիւնը 1829էն աւելի էր, կ'ըսուի։ Դիակներէն մէկ երրորդը անճանաչելի վիճակի մէջ են, և անկարելի էր ստոյգ թիւը ունենալ մեռեալներուն։ Ըսողներ կան թէ այս աղէտքը կը դերազանցէ նոյն իսկ Բրնկ թատրոնին աղէտքը։ 314 հոգի մէջտեղ չկան։

Հրդեհին վայրէն 200 ոտք անդին կը գտնուէր Կէրրիք թատրոնը, ուր խռնուած էր ահագին բազմութիւն մը, աղէտքին անգիտակ։ Թէեւ թատրոնին վարչութիւնը իմացած էր, սակայն խուճապ առաջ չբերելու համար չմացուց։ Հետեւաբար միջնարարներու ժամանակ դուրս երթալը բոլորովին արգիլուեցաւ։ Առաջին անգամ փախչողներն եղան երկու տղայ, որոնք յայտարարեցին թէ շատեր ալ կընային փախչիլ եթէ բոցերուն և սարսափին սաստկութենէն անզգայ չըլլային։

Ապահովագրութեանց կորուստը անոնչան է։ Թատրոնը ապահովագրուած էր մի միայն 20,000 տոլարի, որովհետեւ այնպէս չինուած կը կարծուէր որ կրակին վտանգներուն կրնար դիմանալ։ Զրանկիր զինուորներուն պաշտօնարանին պետը կը յայտարարէ թէ այդպիսի աղէտներու առաջքը առնելու համար կարելի չէ բան մը ընել։ Այսպիսի աղէտքներ անխուսափելի են, ուր որ հարիւրաւորներ կը փորձեն չէնքէ մը դուրս ելնել միեւնոյն վայրկեանին մէկ դուռնէ կամ մէկ սանդուխէ։ Կրակէն աւելի ահռելի սարսափն էր որ մահերուն պատճառ եղաւ։ «Մարդկային բնութիւնն է աւելի գլխաւոր բացատրութիւնը այս առեղի կորուստին, և գլխաւոր պատասխանատուն անիկա, ո՛չ թէ այս կամ այն անհատը», կ'ըսէ ջրանկիրներուն պաշտօնարանին պետը։

*** Կրակը պատահեցաւ մինչկատակին երկրորդ արարուածին միջոցին։ Բոցերը ահագին շառաչմամբ կ'արձակուէին վարագոյրներուն ետեւէն հանդիսականներուն գլխուն վրայ, և առաջին պատշգամը հասնելով հոն գտնուողները ամէնքն ալ այրեցին։ Ամբողջ տանիքը վեր ելաւ սոսկալի շառաչմամբ կազին պայթումէն։ Շատերը կազէն հեղձամահ եղան։ Երբ բոցերը առաջին անգամ երեւցան, թատրոնին ետեւը գտնուած մարդ մը պոռաց։ «Կրակ կայ, կրակ։» Ամբողջ հանդիսականները, 1900էն աւելի իսկոյն դէպ ի դուռները խուժեցին։ Մահերուն ամենամեծ մասը պատահեցաւ առաջին և երկրորդ պատշգամներուն մէջ։ Երբ Հրշէջները չէնքին մէջ մըտան, դիակները անդուխէն վար կը թափէին։ Դրան մօտ իրարու վրայ դիզուած դիակներուն բարձրութիւնը անցքի տանիքէն երկու ոտք միայն ցած էր։ Ամէնքն ալ կնոջ և տղու դիակներ էին։ Խեղճ կիները իրենց գլուխներուն և ծունկերուն վրայ թաւալգլոր ինկած են իրենց առջեւ դիզուած միւս դիակներուն վրայ։ Շատերուն թեւերը երկնցած են դէպ ի դուռը մասնանիշ ընելու ձեւով, իրենց ափերուն մէջ ունենալով զգեստի կըտորուանքներ, զոր իրենց կատաղութեան մէջ փրցուցած էին իրենց առջեւ գտնուողներուն զգեստներէն քաշելով։ Դիակները ա՛յնքան խիստ կերպով դիզուած էին իրարու վրայ որ կարելի չէր ըլլար յաճախ զատել զանոնք, և հարկ եղաւ խոշոր մեքենայ մը բերել անով ամէնքը մէկ քաշելու և դուրս հանելու համար։

*** Հրդեհին լուրը ամենամեծ արագութեամբ տարածուեցաւ քաղաքին մէջ, և մէկ վայրկեանէն հազարաւոր կիներ և այրեր, երիտասարդներ և պատանիներ ոստիկանական շղթայէն ներս մտնել կ'ուզէին փնտռելու համար իրենց սիրելիները։ Դիակները ամէն երեւակայելի ձեւով փռուած էին, ոմանք կիսամերկ, դէմքերը սոսկալի տաղնապներու հետքեր կը կրէին, հարիւրաւոր դիակներուն դէմքերը կոխոտուած էին։ Մէկու մը գլուխը պատռնոցէն փրթած էր, և մարմինն ալ կոտր կոտր եղած։

*** Շիքակոյի եպիսկոպոսը Գեր. Ֆիլլլոզ, որ նոյն միջոցին անկէց կ'անցնէր, փութաց աջակցիլ ազատարար գործին։ «Աստուած չընէ՝ որ, կ'ըսէ, անգամ մըն ալ ասանկ տեսարանի մը հանդիսատես ըլլամ։ Կարծես պատերազմի արիւնուռուշտ դաշտի մը վրայ կը գտնուիմ, կարելի չէ այնպիսի սոսկալի տեսարան երեւակայել երբէք։» Մարդ մը, որ իր զաւակները ողջ առողջ գտնելով պատշգամները վազեց ուրիշներուն օգնելու, կ'ըսէ.— «Մայրերուն եւ փոքրիկ մանուկներուն սրբատաճիկ ազաղակները անմոռանալի բաներ են»։ Առաջին անգամ բոցերը տեսնող դերասանուհի մը հետեւեալ կերպով կը պատմէ աղէտին տեսարանը.—

«Դերասաններէն մին վարագոյրին առջեւ երեւցաւ և խնդրեց հանդիսականներէն որ իրենց նստարաններէն չի չարժին։ Ես այն միջոցին ներկաներուն երեսը նայելով տեսայ թէ ո՛րքան շատ տղաքներ կային։ Այս ժամանակ թատերաբեմին ետեւէն կին մը գոռաց «կրակ կայ» և ահա ամբողջ բազմութիւնը իբրեւ մէկ հոգի ոտք ելաւ, և եղածը կրնաք երեւակայել, յիմարական վազք մը և հրմշտուք մը տեղի ունեցաւ։ Տղաքները ոտնակոխ եղած էին արդէն և այլեւս նորէն ոտք չելան։ Պատշգամներուն մէջ տեսարանը ողբալի էր։ Մարդկային էակներու կոյտ մը իրարու հետ կը կռուէր։ Ես կրցի ինքզինքս ազատել սարսափելի դողահարութեամբ կոխկրտելով դիակներ։ Կ'աղաչեմ ա՛լ խօսիլ մի տաք ինձի», ըսաւ դերասանուհին, աչքերը արցունքով լեցուած։

*** Տաներկուքի չափ գող և գրպանախոյզ ձերբակալուեցան որոնք մեռեալներուն և վիրաւորներուն գրպանները կը պարպէին։ Անոցմէ երկուքը իրենց հետ կողոպներ թերած էին աւարը փոխադրելու համար։

*** Հրդեհին լուրը ահռելի աղդեց Եւրոպայի բոլոր մայրաքաղաքներուն մէջ, մանաւանդ Պերլինի մէջ, որովհետեւ Շիքակոյի 2 միլիոն բնակիչներէն 500,000ը Գերմանացի են։

—Թատրոնին կրած նիւթական վնասը 250,000 տոլարի չափ կը կարծուի։ Շէնքին ներքին յարդարանքը, լուսաւորութեան յատուկ մեքենաները և կարգ մը փայտեայ կազմածներ փըճացած են ամբողջովին։

—Թատրոնը 210.000 ոսկիի չինուած էր և բացումը դեռ նոյեմբերի 23ին կատարուած էր։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

4 Յունվար 1903

Ֆրանս. 3% 3% Français)	97 30
Բէժի (Tab. Turcs)	374 —
Օմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	88 47
Երկաթուղի (Lots Turcs)	132 —
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	591 —
Թրանսվալ (Transvaal)	104 —

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԳԹՐԷՆ, Յնվ. 3.—Արտաքին Գործոց պաշտօնարանը արտասահմանի ամերիկեան ներկայացուցիչներէն ոչ-պաշտօնապէս տեղեկութիւն ստացաւ թէ Երոպական մայրաքաղաքներու պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կարծիք կայ որ Ռուսիոյ և Ճաբոնի միջև պատերազմը կրնայ արգիլուիլ։

ՀՌՈՄ.—Վիկտէր Էմմանուէլ Կայսր, Յունուարին, Միջերկրականի մէջ իր կատարելիք պտոյտի միջոցին, Մեսինա քաղաքը պիտի այցելէ։ Այս առթիւ Վիքտոր Էմմանուէլ թագաւոր եւս Սիկիլիա պիտի երթայ։

ԲԱՐԻԶ.— Եվմտական նախարար Մ. Ռուվիէ բացորոշապէս հերքել կ'ուտայ իր մօտալուտ հրաժարման զրոյցները։

ՖՐԱՆԿՖՈՐԴ.—Ֆրանֆֆորդեր Զայթունկ կ'ըսէ թէ, ռուսական զանազան փոխառութեանց պարտաթուղթերուն միացման ընդարձակ գործողութեան մը վրայ կը խօսուի։

ԱԹԻՆԷ.— Կը հաստատուի թէ եվմտական նախարարը բոլորովին ետ կնցաւ 20 միլիոն ֆր.ի գումարը ստանալէ, որ տրամադրելի կը մնար Մեծ Տէրութեանց կողմէ երաշխաւորեալ փոխառութենէն։

ՊՈՒԷՌԼԻԶ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ, եվմտացոյցի վիճաբանութեան պատուն եվմտական նախարար Մ. Բուսդիէնքը, Ռումանիոյ եվմտական բարւոք կացութիւնն հաստատելով, ըսաւ թէ Ռումանիա ամէն տարի հասոյթի առաւելութիւն կ'ունենայ եւ վերջին տարուան՝ 32 միլիոն ֆր.ի կը հասնի։ Եթէ այս յաջող վիճակը չարունակէ, Ռումանիա Եւրոպայի ամէնէն հարուստ երկիրներէն մին պիտի ըլլայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԿԱՂԱՆԴԶԻՔ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ԱՂՔԱՏԻԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ ցանկը հետեւեալ նուիրատուներու, որոնք հաճած են կաղանդի առթիւ մէկ մէկ պղտիկ նուիրել հաստատութեանս մէջ պատսպարուած փոքրիկ մանուկներուն։

Պատ. Հոգաբարձութիւն Հիւանդանոցի,

Նուիրատուութեանց ցանկին մէջ երբ հայրիկս օրիորդի մը պահիկով նուէր տալը կարդացի, ես ալ հայրիկիս 2 պահիկ տուի, 10 ղրշ.ի փոխարէն, զոր կը ղրկեմ ձեզ։

ՀԵՐՄԻՆԷ ԶԱԲՈՒՂԵԱՆ

Կաղանդի առթիւ հաւաքուած պատուի դրամ ի նպաստ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի աղքատիկ մանուկներու։

Ղրուշ 2222½

Նախորդ ցանկէն	
Տեարք և Տիկնայք	
Պարոնայք և Օրիորդք՝	
Գումգաքու Պատրիարքարանի փողոցի անկիւնը սափրիչ կարպետ ազա Յովակիմեանի նախաձեռնութեամբ հաւաքուած բարեպաշտ աղջիկներէ։ Թաղին այն բարեսիրտ անձերը որոնք կը փափաքին յանուն Հիւանդանոցի աղքատիկ տղոց կաղանդչէք տալ, դիւրութեան համար կրնան մինչեւ սափրիչ կարպետ ազայի միջոցաւ ղրկել իրենց նուէրները։	
Պաղտիկ Ե., պաշտօնեայ Թղթատարական	10
Մանուկ Վ. Ճէլէպեան	5
Փիւրիւճան Վ. »	5
Արտաշէս Գ. Օտապաշեան	5
Վարդան Յակոբեան	5
Յովհաննէս Յակոբեան	5
Թադէոս (Ձկնորս)	5
Սարգիս Տօլմաեան	5
Վահան Շահնեան	5
Խաչիկ Ֆէրտճէճեան	5
Գեղունի Զաքարեան	5
Երանիկ Նուրհան	5
Գրիգոր Խաչատուրեան	5
Մինրան (մեքենագործ)	5
Վահրամ Յարութիւնեան	5
Սիրվարդ Յակոբեան	5
Գրիգոր (Սրմագէշ)	5
Յովսէփ Եուվարլաքեան	3
Արշալոյս Զխարիկեան	3
Գարեգին Յովսէփեան	2½
Սարգիս Քէօթանչեան	2½
Սահակ Կ. Սրվաճեան	2½
Իսկուհի Կ. »	2½
Պապա Ռուբէն (չիմնազի)	2½
Զարէհ Գ. Տէօշէմճեան	2
Երկի Նիգոլաիտիս	2
Գասպար (մանավ)	2
Մարի Ա. Գուզուճեան	2
Արմաւենի Զարքանալը	2
Գեղամ Զխարիկեան	2

Շնորհք	2
Գասլօ Թորոսեան	2
Արաքսի Մաքասճեան	2
Մանուկ (Ժամակոչ Մայր-եկեղ.)	2
Սառաքել Փափազեան	1½
Եորկի (Գինեպան)	1
Ոմն	1
	132
Վասիլապուհ Յովհաննէսեան	5
Ագապի Քիւրքճիլեանլեան	5
Էօժէնի »	5
Գօղոս »	5
Արաքսի Պարթեւեան	2½
Արշալոյս Գ. Թահթապրունեան	5
Տիգրանուհի Գ. »	5
Նուարդ Մ. Պէզազեան	10
Ներսէս Ա. Արծիւեան	5
Նուարդ Սէմէրճեան	5
Յակոբ Տիլէմէթիանեան	5
Արշալոյս Յարութիւնեան	5
Մանրիկ Պէյլէրեան	5
Սիմոն »	5
Հռոտիկ »	5
Արփինէ »	5
Դէորգ, Արթաքի, Կիւլիզար Զամպազճեան	10
Հէրմինէ Զաքուրեան	10
Աֆ. Գարահիսարէն բարեսէր անձ մը	30
Վահան Գ. Մեծատուրեան	10
Ընդ. Դուար	2497

(Կնիք Հոգաբարձութեան)
(Շարունակելի)

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ օր Պատր. Փոխանորդը ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի աւագ գործակատար Արիս էֆ. Ֆէսճեանի, Ֆէյէրի Պատրիարքարանը պիտի երթայ, Մնունդի առթիւ շնորհաւորական այցելութեան։

Պատր. Փոխանորդը անկէ վերջ պիտի այցելէ նաեւ Պուլկարաց Ս. Էկզարքին և Հայ-Ուռումէականաց Կ. Պատրիարքին։

ԳՈՆԵԱՑԻ նորընտիր վիճակին անդրանիկ առաջնորդ Տ. Վահրիճ Մ. Վ. այսօր կը մեկնի իր պաշտօնատեղին։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. Կաթողիկոսին հրամանով Տ. Կարապետ Վրդ. Տ. Կարապետեան, Հալէպի, Բիլիսի և Ամասիոյ միացեալ վիճակներուն առաջնորդ ընտրուած է։

ԵՐԶՆԿԱՑԻ նախկին առաջնորդ Տ. Դանիէլ Մ. Վրդ. Յակոբեան որ հիմա Իզմիր կը գտնուի, Երզնկայի մէջ ուղեցած իր պաշտօնավարութեան միջոցին տեղեկագիրը ղրկած է Պատրիարքարան։

ՎԱՆԸ Խառն Ժողովը բացառիկ նիստ մը պիտի գումարէ, քննելու համար Երուսաղէմի վերաբերեալ գործերը։

ՎԱՍԵՄ, ՐՕՊԷՐ ԷՖ.— Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք թէ, Հանրագուտ Շինութեանց Նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին Տնօրէն Վասեմ. Բօպէր էֆ. Եաղճեան անդամ կարգուած է Շիրքէթի Խայրիէի Վարչական Խորհուրդին։

Վասեմ. Բօպէր էֆ.ի այս անուանումը որքան մը Ն. Վասեմութեան վարչական ձիրքերուն արդիւնքն է, նոյնքան ալ օգտակարութեան ապացոյց մըն է նոյն վարչական խորհուրդին, որուն հմուտ և կարող անդամներուն թիւին վրայ այսպէսով պատուաբեր յաւելում մըն ալ տեղի կ'ունենայ։

Մեր անկեղծ խնդակցութիւնները։

ՏՐԱԳԻԶՈՆԻ Դաւառ. Ժողովին ատենապետը գիր մը գրելով Պատրիարքարան կը տեղեկագրէ թէ Առաջնորդարանի բոլոր ժողովները և խորհուրդները դադրած են։ Տ. Ղեւոնդ Վրդ. Առաջն. Փոխանորդ կարգուած է առանց վարչութեան գիտութեան և Տնտես. Խորհուրդէն զատ ոչ մէկ խորհուրդ գումարուելու արտօնութիւն կուտայ Առաջն. Փոխանորդը, քանի որ իրեն այնպէս հրամայուած է։ Դաւառ. Ժողովին առենապետը ծանուցանելով ասոնք, անօրինութիւն կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։

ՀԻԱՆԳԱՆՈՅԻ խնամակալուհի տիկինները մեծ պատաստութիւն կը տեսնեն դեղեցիկ ծառանդէս մը սարքելու համար Կաղանդի օրը, Հիւանդանոցի աղջկանց որբանոցին մէջ, ուրախացնելու համար ուսանող սաները։

Տ. ԱՂԱՆ Վրդ. Համամճեան որ հիմա Տարսոն կը գտնուի, խնդրած է Պատրիարքարանէն որ Բալու երթայ և պաշտօնավարէ հոն, որուն Առաջնորդ ընտրուած էր ասկէ առաջ։

ԱՄԱՍԻՈՅ և Պալըքէսէրի կառավարիչները շնորհակալութեան քարթեր ղրկած են Ս. Պատրիարք Հօր, որ Պայրամի տօնը շնորհաւորած էր։

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԳԱՆՈՅԻՆ մէջ առջի գիշեր յանկարծամահ եղաւ պահապան Ղազարոս, որ սիրտի հիւանդութիւն ունէր արդէն։ Դիշերը մինչեւ ժամը ութը նոյն հաստատութեան պարտէզը չրջելէ ետք, հանդչելու գացած էր մեծ չէնքին մէջ աթոռի մը վրայ, և կէս ժամ ետք երբ պաշտօնեայ մը փորձեց արթնցնել զայն, տեսաւ որ անշարժ էր, մեռելազոյն։ Դիշերասպաս բժիշկը փութաց անմիջապէս և ստուգեց անոր սրտի կաթուածէ յանկարծամահ ըլլալը։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. Խաչ եկեղեցիին երամշտապետ Մագսուտ էֆ. Թիրեաքեան շնորհակալութիւններ կը յայտնէ իր մեծայարգ պաշտօնակիցներուն որոնք իր վերջին հիւանդութեան միջոցին փոխանորդաբար վարեցին իր պաշտօնը Ս. եկեղեցիին մէջ։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կ'իմանանք որ Տոքթոր Կարապետ էֆ. Խանճեան վերջնականապէս Պոլիս հաստատուած է։

Համակրելի Տոքթորը վկայուած է Բարիզի բժշկական համալսարանէն և բաւական ժամանակ Բարիզի մէջ գործելէ վերջը՝ եկած էր հաստատուիլ իր ընկավայրը՝ Ագրիանուպոլիս։

Զմոռնանք յիշելու որ հմուտ և ճարտար բժիշկը Մ.-Ռափայէլեան վարժարանի նախկին և փայլուն աշակերտներէն մէկն է։

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Երէկ, ժամը ութին, Սբլանտիի չողչողուն և ընդարձակ սալօնները մէջ փառաւոր հանդիսաւորութիւնով մը տեղի ունեցաւ ծանօթ վաճառական Սարգիս էֆ. Թէլիֆեանի պսակադրութիւնը Օր. Հայկանոյշ Գուրթնուեանի հետ, կնքահայրութեամբ և կնքամայրութեամբ Տէր և Տիկին Յովհաննէս էֆ. Ս. Տիլսիզեանի։

Պսակի արարողութիւնը կատարուեցաւ մասնաւոր սրահի մը մէջ որ գեղակերտ գորգերով ծածկուած էր։ Սրահին խորը բաղմած էին վեր. Տոքթ. Կրին, Վեր. Յ. Յ. Գրիգորեան, բրոթ. Յակոբոս էֆ. Հ. Ճէճիզեան և Պատ. Զօրիկեան, որոնց դիմացը, սեղանի մը բոլորտիքը նստած էին հարսը և փեսան կնքահայրն ու կնքամայրը։ Սրահը լեցուած ընտրելագոյն բազմութեանը մէջ, որ կը բաղկանար ընչհանրապէս հրապարակիս վաճառական ծանօթ դասին ներկայացուցիչներէն և անոնց ընտանիքներէն, կը նշմարուէին այրի տիկին Ագապի Թէլիֆեան, (փեսին մայրը), Օր. Մանրիկ Թէլիֆեան, Յովհաննէս էֆ. Թէլիֆեան, Տիկին Կ. Թէլիֆեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Հաճի-Գուրթնուեան, (հարսին ծնողքը), Գրիգոր էֆ. Գուրթնուեան, Տէր և Տիկին Իբրանոս էֆ. Իբրանոսեան, Տէր և Տիկին Մարուզէ էֆ. Իբրանոսեան, Կարապետ եւ Միհրան էֆէնտիք Իբրանոսեան, Օրք. Մ. Իբրանոսեան, Տէր և Տիկ. Գրիգոր էֆ. Դայսէրեան, Յօքթ. Ստեփան էֆ. Նալպանտեան, Մ. Ալպերթ Մէսիւլամ, Մ. Ս. Հաղան և Հաղան ընտանիքը, Մ. Միքէ Բաքատօրլօ, Հաճի Նասրըզատէ Սարաճէտտին պէյ, Տիկ. Բրօֆ. Ճէճիզեան, Տիկ. Պատ. Զօրիկեան և Օր. Զօրիկեան, Կարապետ էֆ. Տիլսիզեան, Յակոբ էֆ. Տիլսիզեան, Սեդրակ էֆ. Քիւրճճեան, Տէր և Տիկին Սեդրակ էֆ. Թիմուրեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Միսաք էֆ. Աւանօղեան, Միս Ֆուրթ, Տէր և Տիկին Յարութիւն էֆ. Իսպիրեան, Տէր և Տկ. Յակոբ էֆ. Մառտիկեան, Յակոբ էֆ. Թոփալեան, Տէր և Տիկին Պետրոս էֆ. Տօնճեան, Տիկ. Քէլէկօֆ, Ռէժիսի պաշտօնեայ Ահմէտ էֆ., Սարգիս էֆ. Քէչեան և իր մայրը, Տէր և Տիկ. Փիլիպոս էֆ. Այճեան, Խաչիկ էֆ. Մազլումեան, Օր. Իւթիճեան, Օր. Գրլըճճեան, Մ. Մեսրոպովիչ, Սմբատ էֆ. Ճիւպէրեան, Վահրամ էֆ. Սալճեան, Առարդ էֆ. Պէնլեան, Տէր և Տիկ. Սինեքերիմ էֆ. Գրլըճեան, Լեւոն էֆ. Գէորգեան, Տէր և Տիկ. Կարապետ էֆ. Գուլումճեան, Հաճի Պաղտասար էֆ. Տէրմէնճեան, Պարսիկ վաճառական Ֆէյզօֆ էֆ. Գառնիկ էֆ. Եուսուֆեան, Մ. Ռօտիթի, Տէր և Տիկ. Պաղպաղիրկեանեան, Մ. Զէօմլէքճիօղլու, Տէր և Տիկին Պետրոս էֆ. Գասպարեան, Յակոբ էֆ. Թահթապրունեան և քոյրը Տիկ. Մարիցա, Թերթիս Տնօրէն Յովհ. Ֆ. էֆ. Գայսէրեան ու դեռ բազմաթիւ հրաւիրեալներ, ամէնքն ալ ծանօթ և համակիր Թէլիֆեան ու Գուրթնուեան գերդաստաններուն։

Այս գերազանցապէս գեղեցիկ հանդիսաւորութիւնը մէջ, ժամը ութը քառորդ անցած էր գրեթէ երբ երգեհոնին մեղմօրոր նուագը արարողութեան սկիզբը նշանաւորութիւնը աւետեց։ Տ. Կրին ոտքի ելնելով Պսակի աղօթքով մը Ս. Գրքին մէջ ամուսնութեան վերաբերեալ բոլոր գլուխները կարդաց և ամուսնութեան Խորհուրդը բացատրեց։ Աղօթքէն յետոյ Տ. Կրին ձեռնտուութիւնը կատարեց։ Ապա Պատ. Զօրիկեան աղօթքով մը երջանկութիւն մաղթեց նորապսակ զոյգին։ Բրօֆ. Յակոբոս էֆ. Ճէճիզեան, մասնաւոր հրաւէրի մը վրայ, հայերէն լեզուաւ գեղեցիկ բանախօսութիւն մը ըրաւ եաքը՝ ամուսնական կեանքի վրայ։

«Վասեմ վայրկեան մըն է ըսաւ, երկու ազնիւ հոգիներու այս առ յաւէտ միացումին վայրկեանը, որ իրեն նպատակ ունի գեղեցիկ կապ մը կազմել ընտանեկան միջնոլորտի մը տակ, ուր երկու բնութիւններ ստիպուած են միշտ մէկտեղ ապրելու, մէկտեղ վայելելու, մէկտեղ կրելու միեւնոյն ատեն կեանքին դառնութիւններն ու քաղցրութիւնները։ Փեսան, Սարգիս էֆ. Թէլիֆեան, կը վերաբերի ուշիմ, բարի, անձնուէր ընտանիքի մը, և բնականաբար իր վրայ կը մարմնացնէ իր ընտանիքին յատկութիւնները։ Նոյնպէս, հարսը՝ օրինակելի ձիրքերով օժտուած ըլլալով, ամէն յոյս կը ներշնչէ մեզի որ, ըսաւ, պատուաբեր մէկ զարդը պիտի ըլլայ Թէլիֆեան ընտանիքին։ Սիրուն fogը-ռիով մը անդրադարձաւ համակրելի Բրօֆէսէօրը ծառերու պուրակի մը, և անոր կրած փոփոխութիւնները, գեղեցիկ այլափոխութիւնները պատկերելէ ետք իր կուռ բացատրութիւններով, գեղեցիկ գարուն մը, պտղալից ամառ մը եւ աղուոր աշնան մը հետ երջանիկ ձմեռ մը մաղթեց նորապսակ ամուլին կեանքին։

Բրօֆ. Ճէճիզեանի այս գեղեցիկ բանախօսութենէն ետքը, ոտքի ելաւ Վեր. Գրիգորեան և Թուրքերէն լեզուաւ յուզիչ քանի մը խօսք խօսեցաւ իրեն նիւթ առնելով ամուսնական սէրը։ Սէրը, ըսաւ, դիպուածի արդիւնք չէ, պէտք է զայն սնուցանել, դրդել։ Ծաղիկներուն չենք ըսեր թէ գեղեցկայիր, այլ արեւը կուգայ փայլեցնել, գեղեցկացնել զանոնք։ Սէրն ալ այսպէս է, փափուկ ծաղիկ մըն է ան, զոր պէտք է խնամով պահել ընտանիքին մէջ։ Ու այդ սէրը սնուցանելու համար սրտի կարողութիւնները պէտք է մշակել։ Սէրը չի գնուիր, ու գեղեցկութենէն չի ծնիր, անիկա կը կայանայ միշտ իրարու առաւելութիւնները տեսնելու ու ամէն պարագաներու ատեն զանոնք ի վեր հանելու մէջ։ Այն ատեն է որ սէրը պիտի ծնի ընտանիքի մը մէջ ու կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութիւն մը կնքել հոս։

Յետոյ նորապսակ ամուլին Ս. Գիրքը ցուցնելով, սիրոյ առանցքը, հաւատքն է, ըսաւ, և յորդորեց որ իրենք հաւատքին մէջ փնտռեն սէրը, որպէս զի երջանիկ ապրին։

Վեր. Գրիգորեանի այս պատուական բանախօսութենէն անմիջապէս ետք, երգով մը և աղօթքով մը, Տր. Կրին փակեց պսակի արարողութիւնը։

×

Կրօնական այս արարողութիւններէն ետք, ներկաները իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին նորապսակ ամուլին ու ամէնքը մէկանց առաջնորդուեցան հանդիպակաց գեղեցիկ սրահներուն մէջ ուր բարեկամներու և աղգականներու կողմէ հարսին ու փեսին նուիրուած մեծարժէք ու ընտիր նուէրները ծաղկեփունջերը ցուցադրուած էին, ճաշակաւոր և ճոխ շքասեղանի մը հետ, որուն շուրջը բոլորած էին Թօքաթլեանի աշխարհիկ պանդոկին սպասարկուները։ Ընդունելութեան այս ճոխ սրահին մէջ ուր անթերիօրէն կատարուեցան ամէն սպասարկութիւնք, նուագախումբ մը արեւմտեան գոռ եղանակներ կը նուագէր, ու ընդմիջումներու պահուն կը կարդացուէին շնորհաւորական այն հարիւր յիսունէ աւելի հեռագիրները, որոնք հասած էին թէ՛ մայրաքաղաքէս, որոնք հասած էին թէ՛ մայրաքաղաքէս, թէ՛ Եւրոպայէն և թէ գաւառներէն, ազգականներու և համակիր բարեկամներու կողմէ։

Ժամը տասնըմէկը անցած էր արդէն երբ նորապսակ ամոլը ու հարսնեւորները իրենց բնակարանները վերադարձան։

×

Մանզումի իր ջերմ խնդակցութիւնները ուղղելով Թէլիֆեան և Գուրթնուեան ընտանիքներուն իր շնորհաւորութիւնները կ'ուղղէ նորապսակ զոյգիս ամոլին ու բարեբաստիկ միութիւն կը մաղթէ։

Ս. ՓԿՆՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Մեծ. Սարգիս էֆ. Թէլիֆեանի ընդ. Օր. Հայկանոյշ Գուրթնուեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հեռաւեալ նուիրատուութիւններն եղած են. Աղն. Յակոբ էֆ. Թոփալեան 108, Աղն. Լեւոն էֆ. Գէորգեան 108 ղրուշ։

(Կնիք)

ԳՈՒՄ-ԴԱՐՈՒԻ Զորս Թաղերու Աղքատախնամս իր շնորհակալիքը կը յայտնէ հետեւեալ նուիրատուներուն։

Յակոբ էֆ. Տէօքմէճեան՝ 54 ղր., Նշան էֆ. Լօքմակիօզեան՝ 54 ղր., Այրի տիկին Նաուիկ Մատաթեան՝ 20 ղր., Ռուբէն էֆ. Աբիկեան՝ 20 ղր., Յովհան էֆ. Աչճեան՝ 20 ղր., Գառնիկ էֆ. Գուլումճեան՝ 20 ղր., Մկրտիչ էֆ. Պէզազեան՝ իւր որդւոյն հիւանդութենէ ապաքինման առթիւ մէկ ոչխար զբվբրճը։

Տնօրէն Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Վ. Ատենապետ
Յ. ՄԷՀՏԷՐԵԱՆ	Ս. ՏՕԼՄԱՏԵԱՆ

Վարժ գրաշարի մը պէտք կայ, դիմել «Մանզումի»ի Գրաշարապետին։

Տէր և Տիկին Յարութիւն Մազլումեան և զաւակունք՝ Ժիրայր և Վահրամ Մազլումեան, Տէր և Տիկին Յակոբ Մազլումեան և Զաւակունք, Այրի Տիկ. Իպրաքսէ Թովմասեան և որդի, Այրի Տիկին Էֆդիկ Սիւզէնճեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Մանրիկ Պէզազեան, ինչպէս նաեւ Ռ. և Կ. Աթթարեան, Մ. Բարմաքչեան, Յ. Ասլանեան, Յ. Լութֆեան, Թաւշանճեան, Բուլճեան և Համամճեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զգառնաղէտ կորուստ յանձին

ԶԱՐԵՀ ՄԱԶԼՈՒՄԵԱՆԻ

որ իր մահկանացու կենաց ընթացքը կնքեց, Կիր. դիշեր ժամը 6ին, քսանամեայ ծաղիկ հասակի մէջ, ի խոր սուգ համակելով իր ծնողքը, եղբարքը և հարսն ազգականներն ու բարեկամները։

Յուղարկաւորութեան սգալի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ այսօր, Սրեքշաբթի, 23 Դեկտ. ժամը 5ին (Ը. Թ.) Գասրգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցիին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն Ազգ. Գերեզմանատունը։

ԾԱՆՕԹ. Շոգենաւը կամուրջէն կը մեկնի ժամը 4.30 (Ը. Թ.)։

ՄԱՆԱՆ

ԲԱՄՊԱԿԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

Բամպակի նոր հունձքին նկատմամբ Ամերիկայի լուրերը երթալով աննպաստ հանգամանքներով մեզ կը հասնին։ Նախապէս տեղեկագրուած 10 միլիոն հակի ալ սուտ ելաւ, վասն զի անցեալ շաբթուան մէջ վերջին տեղեկագիր մը 9 ու կէս միլիոն ցոյց կուտար։ Մինչ այս մինչ այն, բամպակի գինը Ամերիկացի շահագէտներուն ձեռքին խաղը դարձած է, խաղ մը որ սակայն իրենց հաղարաւոր տօլարներ դիպել տուաւ և տակաւին ալ տալու վրայ է։

Խեղճ Անգլիացիներն ալ այն համոզումը ունին թէ, օր մը պիտի կարողանան ամերիկեան այս չահագիտութիւններէն զերծ մնալ. պիտի յաղողին իրենց այդ նպատակին մէջ թէ ո՛չ. շատ կանխահաս է այդ մասին հիմակուընէ ոեւէ վճիռ արձակել. իրողութիւնը սա է միայն թէ Անգլիոյ մէջ հազարաւոր գործաւորներ անգործութեան մատնուելով վերջին աստիճան թշուառութեան ենթարկուած են։

Շաբթուս ամերիկեան բամպակին գինը հաղորդող նոր հեռագիրը չսասցնէր. արդէն այս տօնական օրերուն առթիւ ոգեւորուած գործառնութիւնն տեղի ունեցած չէ, որպէս զի զգալի փոփոխութիւն մը յառաջ գայ։

Մանածի գիները միեւնոյն վիճակի մէջն են, միշտ բարձր կը բռնուին յեւրոպա. իսկ Պոլսոյ հրապարակի ընթացիկ գիներն ալ տակաւ բարդուելու վրայ են։ այս բարդումը ամէնէն աւելի այն ատեն զգալի պիտի ըլլայ երբ առաջիկայ Փետրվար-Մարտ ամիսներուն մէջ գործերը մեծ թափով մը սկսին։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

	Կոնխիկ Նէթ. Լ. Օ.	
Եէտիգուլէ Ա. վաթէր թիւ	4	33
» Բ. »		31½
Իզմիր վաթէր »		34
Սելանիկ վաթէր »		32½
	(61 օր պայման կամ 2% զեղչ կանխիկ)	
Իտալական վաթէր	4-14	31—33
» էքսթրա	12-14	40—42
» »	16-24	46-47
» վաթէր	20	46—47
Պոլսայ »	4/8	28—28½
Անգլիական էքսթրա	12-14	44—45
» »	16-24	49—50
» վաթէր	20	49—50
Իտալական. կարմիր վաթէր	20	62—63
Զուիցերական » »	20	64—65

22/4 Դեկտեմբեր 1903

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Տէրսաատէթ Էմթասը տախիլէ կէօմրիւկի նէզարէթի թէղքէրէ մուհարրիրլէրինտէն ռիֆաթլու Նաֆիզ էֆէնտիյէ ռիւթպէի Մալիսէ թէվֆիհ պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԹՈՒՐԲԻՍ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Հելլենաց Եորկիոս թագաւորը պաշտօն յանձնած է Պոլսոյ դեսպան Մ. Կրիբարիսի, իր ջերմ շնորհակալիքը յայտնել Վեհ. Սուլթանին, այն սիրալիր համակրութեան և կայս. փափկանկատութեան համար, որուն արժանացած էր Օլկա թագուհին, Պոլսէն անցած միջոցին։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Գոսովայի կուսակալութիւնը հետեւեալ հեռագիր-շրջաբերականը հաղորդած է նահանգին իշխանութեանց.—

«Վեհ. Սուլթանին կայս. բաղձանքն ըլլալով իր հպատակներուն բարօրութիւնը, հանրային պաշտօնեաները բարձրագոյն հաճութեան համաձայն պէտք է վարուին, արդարասիրութեամբ իրենց պաշտօնը կատարելու համար։ Ակէց առաջ ղրկուած շրջաբերական մը արդէն կը ծանուցանէ թէ, անոնք որոնք Վեհ. Սուլթանին հրամաններուն գործադրութեան մէջ կը դերանան, ծանր պատասխանատուութեան տակ պիտի մնան։ Պաշտօնեաները պէտք է որոշեալ ժամանակին գան և մեկնին, և աշխատին ժողովուրդին անդորրութեան ու երջանկութեանը համար»։

—Սերպ սահմանագուխին քննիչ կարգուող հաղարապետ Իզզէթ պէյ իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ։

—Եաքովայի և Իբէքի ոստիկանզօրաց թիւին վրայ 130 հոգի պիտի աւելցուին, ինչպէս նաեւ պէտք եղածին չափ ոստիկաններ։

—Կայս. Բ. զօրաբանակին 194 ձի ղրկուեցաւ։

—Օխրիի գաւառակին կարգ մը գիւղերէն աւազակներուն միացող Պուլկարները վերադարձան ղղջում յայտնելով։

—Իշթիպի մէջ, աւազակներէն այրուած 14 տուները վերաշինուեցան և իրենց տէրերուն յանձնուեցան։

—Սէրֆիչէի մէջ այս օրերս անձնասուր եղան 14 աւազակներ. ասոնց մէջ են նաեւ հելլէնացի Քարաքիցայի ընկերները։

ԲԼՎՈՒՎԷՐՆԵՐԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ նորահնար բէվուվէրներէն նմոյշներ ընտրուին և փարձուելէ ետք անոնցմէ ամէնէն յարմարին ձեւով արքունի թնդանօթարանը սկսի պատրաստել ոստիկան զօրքերուն և ոստիկաններուն համար։ Ծախքը պիտի հոգացուի Ելմտական Նախարարութեան կողմէ։

ԱՌԵՒՏՐ. ԵՒ ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ չինութեանց Նախարար Զիհնի փաշա, հիւանդ ըլլալով չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհուրդին առջի օրուան նիստին։

ԳՈՆԵԱՑԻ բանտը պիտի ընդարձակուի Կայս. Իրատէի մը համաձայն։ Ծախք նշանակուած է 100,000 ղրուշ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ ընկերութեան կազմակերպութեան համար պէտք եղած օրինական ձեւակերպութիւնները աւարտած են։ Այժմ փութով առաջ կը տարուին Գոնեա-Էրէյլի առաջին գիծին չինութիւնները։

ՀԱԼԷՊԻ նահանգին թղթատարական ճամբաներուն ապահովութեան հսկելու համար հրամաններ տրուեցան։

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐԻ մէջ երեւան հանուած գեանածուխի հանքին չահագործման մենաշնորհը տրուեցաւ Հիճազի երկաթուղիին։ Շահագործութիւնը պիտի սկսի անմիջապէս։

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐԲԻ ՀԱՄՈՑԹՆԵՐԸ աւելցնելու համար Բ. Դրան մէջ կազմուած յանձնաժողովը օրինագիծ մը պատրաստած էր։ Այդ առթիւ գրուած էր Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդին՝ ծրագիր մը պատրաստել նոյն օրինագիծին նշանակած փոփոխութիւնները հաշտեցնելու համար դատավարութեան օրէնքին սահմանած տրամադրութիւններուն՝ դրոշմատուրքի և դրամական տուգանքներու գանձման մասին։ Խորհուրդը յարմար դատելով այդ մասին կարծիքը առնել մասնագէտի մը, որոշեց Ֆրանսայի ելմտական նախարարութեան դրոշմատուրքի ճիւղին տնօրէն Մ. Մօրիս Ժուրնէլլին Պոլիս հրաւիրել։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑԻԼԷՅԻ վարչութիւնը կը խորհրդակցի եղեր 10ական փարայի զեղչ մը ընել չոգենաւի տոմսակներուն վրայ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ գանձման մասին գաւառային իշխանութեանց անուշադրութիւնը նկատի առնելով, Ելմտական նախարարութիւնը դարձեալ գրեց այդ մասին հոգ տանիլ և Պոլիս ղրկել արտասահման գտնուող օսմ. հպատակ հարկատուներուն ցանկը։

ՕՏԱՐ ԹԱՐՄ ԶՈՒԿԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդին հայտնուցած էին թէ օտար երկիրներէ բերուած թարմ ձուկերէն գանձուած 8% մաքսէն զատ պէտք է 20% ձկնարանի տուրք գանձել։ Պատասխանուեցաւ թէ արտասահմանէ եկած աղած ձուկերէն միայն 8% մաքս պէտք է առնել. մինչ թարմ ձուկերէն պէտք է առնել նաեւ 20% տուրքը։

ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ.—Պոլսոյ մէջ քարիւղի և պէնզինի համար զատ զատ մթերանոցներ պիտի չինուին։

ՌԷՕՆԹԿՆԵԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ.— Պոլսոյ, Իզմիրի, Պէրութի, Հայֆայի, Սէլանիկի և ուրիշ տեղերու մաքսատանց համար Ռէօնթկէնեան գործիքներ պիտի դնուին։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Հանրի տը Պաթէնպէրկ իշխանուհին Գահիրէ ժամանեց ամսոյս 10ին։ Խտիվին կողմէ Մահմուտ Ալի փաշա բարիգալուստ մաղթեց իշխանուհիին։ Հետեւեալ օրը Խտիվը այցելեց իշխանուհիին, որուն ի պատիւ հացկերոյթ մըն ալ պիտի տայ։ Իշխանուհիին կ'ընկերանան իր երկու զաւակները Լէօբօլտ իշխանը և Վիքթորիա իշխանուհին։ Պաթէնպէրկի իշխանուհին, Ասուանի մէջ հնագիտական խուզարկութիւններ պիտի կատարէ։

—Խտիվին Էլմահրուսա զբօսանաւը Անգլիա պիտի ղրկուի նորոգուելու համար։

—Իտալիոյ Մարկարիթա թագուհին վերստին պիտի այցելէ Եգիպտոս։ Յունվարի վերջը պիտի երթայ հոն և քիչ մը մնալէ ետք պիտի մեկնի Պաղեստին։

ՍԷՆ-ԼՈՒԻԻ արուեստանանդէսին օսմ. մասնաճիւղին կազմակերպութիւնը իրենց յանձնել խնդրեցին, հնավաճառ Մ. Մ. Սաատուլլահ և Լէվի Ընկերութիւնը։

ՊԷՐՈՒԹի մաքսատունը և մթերանոցները պիտի վերաշինուին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ որթատունկերով այգի տնկելու, պատուաստելու և խնամելու կարող այգեգործներ հասցնելու համար, այս տարի ալ նախորդներուն պէս, Գրզրլ Թօփրաքի պատուաստի գործնական վարժարանին մէջ առաջիկայ Մարտ 1էն սկսեալ, 2 ամիս պայմանաժամով և 8 ղ. օրականով 10 այգեգործի պէտք կայ։ Անոնք որ կ'ուզեն արձանագրուիլ պէտք է դիմեն մինչեւ Փետրվարի վերջը, նոյն վարժարանը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԷՖԹԻՄՈՐՈՒԼՈՅԻ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ.—Մնանկ Իւլիս Էֆթիմորլօ, որ հելլէն հիւպատոսարանին մէջ բանտարկուած և յետոյ փախած էր, առջի իրիկուն ձերբակալուեցաւ և դարձեալ տարուեցաւ հիւպատոսարան։ Փախստականը խնդրած էր որ արտօնուի ինքզինքը դարմանել իր տան կամ հիւանդանոցի մը մէջ։ Այս խնդրանքը մերժուած ըլլալով, Էֆթիմորլօ նոյն գիշեր յաջղած էր փախչիլ։ Պահապաններէն զգուշանալով և դեր-հիւպատոսին սենեակին առջեւէն անցնելով, փողոց ինքզինքն հանեցաւ, չուանի մը միջոցով, որ իր անկողինը կապելու կը ծառայէր։ Այս մասին քննութիւն պիտի կատարուի։ Մնանկը հարցաքննութեան տակ է և անոր քարտուղարը ձերբակալեալ վիճակի մէջ։

«ԱԶՈՎ» շոգենաւը խրած տեղէն ազատուած ըլլալով, կիրակի օր Անամօլը Հիսարէն նաւաձիգներով Ոսկեղջիւր տարուեցաւ նորոգուելու համար։

ՈՂՋ ԱՑՐԱՆ. — Գարակէօմրիւկի մէջ ծովային պաշտօնարանին քարտուղարներէն Ահմէտ էֆ. ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր և միանգամայն լուսնոտ։ Առջի օր տանը մէջ առանձին գտնուած ատեն լուսնոտութեան տագնապի մը ենթարկուելով կրակարանին մէջ ինկաւ և մարմնոյն զանազան մասերը այրած ըլլալով քիչ ետքը մեռաւ։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Եէնի Մահալլէցի Բանաւոթ, առջի գիշեր, Շիրքէթի 45 թիւ շոգենաւին մէջ յանկարծամահ եղաւ՝ սրտի կաթուածէ։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 Յունվար.—«Տէյլի Թէլէկրաֆ» կ'ըսէ թէ Ռուսիա խուսափողական կերպով պատասխանած է Ճապոնի վերջին ծանուցագրին։

ԲԱՐԻԶ.—Բարիզի իտալական դեսպան կոմս Թօրնէլլի Բեթերպուրգ պիտի փոխադրուի նոյն պաշտօնով։ Նախկին վարչապետ Մ. Վիլլավերտէ, Բարիզի սպանիական դեսպան պիտի ըլլայ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

22/4 Դեկտեմբեր 1903

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	95.30
Ամէնէն բարձր գինը	96.01
» վար գինը	95.18

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	127.87
Երէկուան բարձր գինը	128.37
» վար »	127.—

ՄԱՆԶՈՒՄԻ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 163

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՒՊԵՏԸ

Վ. Է Պ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՈՐԿԱՄՆԵՐՈՒ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԶԵՏԱՓՈՁԸ

3

Տօն Միկէլ Զառաթ

Դժբաղդաբար, մինչև այսօր փորձուած ջանքերը, անբացատրելի ճակատագրականութիւնով մը, ապարդիւն մնացած են, թէ ընակիչներուն բնական երկչոտութեան և թէ նոյն ինքն Մէկսիկեան կառավարութեան պատճառաւ։

Սակայն մեծ կալուածատէրներ, ըմբռնելով առաջարկուած միջոցներուն բովանդակ կարեւորութիւնը և թէ ինչքան չահաւէտ էին անոնք, վեհանձնաբար նուիրուեցան այս ընկերական տնտեսագիտութեան մեծ հարցին, որ դժբաղդաբար, հետզհետէ անիրականալի կը դառնայ։

Արդարեւ, հիւսիսային Ամերիկայի մէջ երկու հակառակորդ ցեղեր դէմ դիմաց կը գտնուին։

Անկլօ-Սաքսօն և Սպանիական ցեղերը։

Անկլօ-Սաքսօնները կատաղութեան եռանդ մը ունին իրենց մէջ։

Այս ժողովուրդը մարճուած, ընդարձակ սահմաններու ցանցին մէջ, շարունակաբար կ'անցնի իր դրացիին սահմանները առանց գիտնալու թէ ինչ պիտի ընէ։

Օրերով կը թողուն իրենց տունները, հրացանը ուսերնին, կացինը ձեռքերնին, կ'ուղղուին դէպի հարաւ։

Հիւսիսային Ամերիկացիները ընդհանրապէս այն երեւոյթը ունին թէ իրենց նախախնամութեան կողմէ հղոր կամքի մը տիրացած են և նոր աշխարհը քաղաքակրթելու կոչումն ունին։

Այս յատկութիւնները ճանչցուած են Մէքսիկացիներուն կողմէ որոնք կ'ասեն իրենց դրացինները և ամէն միջոց կը գործադրեն դժուարութիւններ հանելու համար իրենց դէմ։

Նոր-Մէքսիկայի կալուածատէրներուն մէջ, որոնք որոշած էին մեծ զոհողութիւններ ընել կասեցնելու համար Հիւս. Ամերիկայի վերահաս արշաւանքը մէկը կարծ ամէնէն հարուստն ու ամէնէն հանճարեղը որուն տաղանդէն և աղդեցութենէն շատ կ'օգտուէր երկիրը։

Տօն Մէկէլ Զառաթ կը կոչուէր ան։

Մինչ որ ալ ըսուի, Մէքսիկայի հնդկական ժողովուրդը կը գլէ կ'անցնի ճերմակ ժողովուրդը և անհուն ազդեցութիւն մը ունի։

Տօն Միկէլ Զառաթ սերած էր Մէքսիկայի առաջին թագաւոր Աքամարեցիկի ցեղէն, որուն անունը, թանկագին ժառանգութեան մը պէս, պահուած էր իր ընտանիքին մէջ։

Անհամար հարստութեան մը տէր, Տօն Միկէլ կ'ապրէր իր անսահման ճոխութիւններուն մէջ, իբրեւ թագաւոր մը իր Պետութեան մէջ, սիրուած յարգուած բոլոր հնդիկներէն, զորս կը պաշտպանէր ամէն անգամ որ առիթը ներկայանար, եւ որոնք հանդէպ իրեն այնպիսի համակրանք մը ունէին որ կը համբեր մինչեւ պաշտումի, որովհետեւ անոնք կը տեսնէին յանձին իրեն՝ յաջորդներէն մէկը իրենց ամէնէն նշանաւոր թագաւորներուն։

Նոր Մէքսիկայի մէջ, հնդիկ ժողովուրդը կէս դարէ ի վեր աճած է հետզհետէ։ Ոմանք կ'ըսեն նոյն իսկ թէ անիկա նուաճումէն առջի ատենէն աւելի բազմաթիւ են։

Բայց Հնդիկները յառաջդիմութեան և քաղաքակրթութեան անդաղրում գնացքին մէջտեղ կայուն մնացած են, և դեռ մինչեւ այսօր կը պահեն իրենց նախկին բարքերուն գլխաւոր կէտերը։ Ցրուած հոս հոն, խեղճուկրակ գիւղակներու մէջ, կ'ապրին անջատ սահմաններու տակ, իրենց իշխաններուն հովանաւորութեանը տակ։ Հաղիւ կրցած են իրենց խօսքերուն մէջ քանի մը սպանիական բառեր խառնել։

Իրենց մէջ գործադրուած երեւութական միակ փոփոխութիւնը, իրենց դարձն է ի կաթոլիկութիւն, խնդրական դարձ մը, քանի որ իրենց հին կրօնքին յիշատակները կը պահեն մեծ խնամքով։

Այս հնդիկները, Նոր-Մէքսիկայի մէջ մանաւանդ, հաւատարիմ Հնդիկներ կը կոչուին, միշտ պատրաստ առաջին առթիւ, միաբանելու իրենց անապատի համազգիներուն հետ։ Նա Թօմաշներու Արքաներու արշաւանքներուն մէջ, հազուագիւտ է որ հաւատարիմ հնդիկների չը ծառայեն անոնց իբրեւ դիտազօր, առաջնորդ եւ կամ դէպ։

Տօն Միկէլ Զառաթի ընտանիքը, Նոր Մէքսիկայի մէջ քաշուած էր, Թօմէսի նուաճումէն քանի մը տարի առաջ, և անկէ ի վեր չէր եկած հոնկէ։

Տօն Միկէլ ուշի ուշով հետեւած էր իր ընտանիքին քաղաքականութեան կարելի եղածին, սակայն սեղմելով բարեկամութեան և բարի դրացնութեան կապերը որոնք, անյիշատակ ատենէ մը ի վեր, կը զոդէին զինք հաւատարիմ կամ ոչ Հնդիկներուն։

Այս քաղաքականութիւնը իր արդիւնքները տուած էր։ Ամէն տարի, սեպտեմբեր ամսոյ մէջ, ա՛յն ատենը զոր Թօմանչները Մէքսիկայի լուսին կ'անուանեն, սովորութիւն դարձուցին իրենց պարբերական արշաւները ընել սպիտակամորթներուն դէմ, երբ կարմիր ահարկու պատերազմիկները, որոտումի մը պէս կ'իյնային խեղճ բնակիչներուն վրայ։ Ասոնց մէջ միմիայն Տօն Միկէլ Զառաթի ստացուածքները զերծ մնացած էին, և ոչ թէ միայն փոքրիկ վնաս մը իսկ չի հասցուցին անոնց, այլ նաեւ եթէ առանց կանխամտածութեան անոր մէկ դաշտը քիչ մը ուրած ըլլային, անմիջապէս կը դարմանէին զայն որպէս զի անոնց տէրը գանգատելիք ո և է պատճառ չունենար։

(Շարունակելի)

ՓԱՍՏԱՌԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Է.Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

Գոլսոյ առաջնակարգ փաստաբաններու կարգին մէջ, Յարութիւն Է.Ֆ. Գայսէրեան նշանակելի տեղ մը կը գրաւէ և հրապարակի վրայ ծանօթ անուն մը ունի, իր տասներկու տարիներու գործունէութեան շնորհիւ։

Կը տանձնէ ամէն տեսակ դատեր, ըլլայ Շէրիի, Հուգուպի, Թիճարէթի և կամ Ճէզայի վերաբերեալ և անձնուիրաբար տեղեկութիւններ և լուսաբանութիւններ կուտայ իրեն դիմող ամէն անձի։

Մասնաւոր ընդունակութիւնը ունի առեւտրական կնճռոտ խնդիրներ կարգադրելու և առեւտրական կրսուած իրաւունքները վերահաստատելու։

Իր վարձքը միշտ կանխիկ է և նոյն իսկ չատ անգամ խնդիրը իրաւախոհութեամբ վերջացնելու կը ջանայ։

Մասնաւոր գումարի մը փոխարէն տարեկան կամ վեցամեայ միջոցի մը մէջ կը վարէ ո և է անձի մը դատական գործերը։

Անոնք որ կ'ուզեն ձեռնհաս, կարող, համաձայնող և պատուաւոր փաստաբանի մը հետ գործել, պէտք է դիմեն Պապը Ալի Ճաւսքսի, Մուսուլ խան թիւ 22—23—24, առաւօտեան ժամը 3էն 6 և իրիկունը 10էն 12։

ՈՍԿԻ ՄԻԵՏԱԼ, ԲՈՒՐԴԱ 1900

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ-ՔԱՐՄԷԼ ԸՆԿ.

ԱՆԱՐԱՏ ԳԻՆԻՆԵՐ ԵՒ ՔՕՆԵԱՔՆԵՐ

ՌԻՇՕՆ-ԼԸ-ՍԻՕՆԻ (Պաղեստին) մեծ մառանները

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ. — ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԵՒ ՄՔԵՐԱՆՈՑ

Ղալաթիոյ Քարափը, Սիրէ Ֆրանսէզ, թիւ 145—147

Բարիզի բժշկ. կաճառին բրոֆէսէօր Ժ. ԲՈՒՇԷԻ
Պոռտոյի գիտական Կաճառէն Բրոֆ. ԿԱՅՕՆԻ
Համալսարիի քաղաքակրթութեան քիմիագէտ Ս. Է-ՆՕՔԻ և այլ նշանաւոր գիտուններու վկայութեամբ,

ՄԵՐ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՆԱԿԱՆ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՒ ԴԱՐՄԱՆՈՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼ,
ՎԱՃԱՌԱՆԻՇԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՎԷՊ ՄԸ

ԼԱ ԲԷ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

Այս է անունը այն մեծ թերթօնին զոր Մանզումէ պիտի սկսի, մօտ ատենէն հրամցնել հանրութեան։

Գաղափար մը տալու համար թէ ի՛նչ ասոիճան տարօրինակօրէն հետաքրքրաշարժ հանգոյցներով հիւսուած է այս հռչակաւոր ֆրանսական վէպը, բաւական է ըսել թէ, իր քով չատ ետ կը մնան հանրահռչակ ՊԱՌՕՆ ԼԸԲՕՐԻՆ ու ՇԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍԻ ծանօթ «Արկածներ»ը։

Այս խոստովանութիւնը մենք չէ որ կ'ընենք, այլ մասնագէտներու այն խումբը որ զայն քննած է և իր հետցումը յայտնած՝ անոր անզուգական և տարօրինակ հիւսուածքին վրայ։

Մանաւանդ մասնագէտներու այս դատաստանին վրայ Բարիզի ամէնէն դժուարահաճ ընթերցողներն ու ընթերցուհիները, անխարար կը սպասեն հիմա

ԼԱ ԲԷ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

թերթօնին, զոր Մանզումէի ընթերցողներն ալ պիտի կարդան անոնց հետ։

Այս թերթօնին հեղինակը ԱՅՕԼԼՕ ՊԷԼՕ բովորովին յեղաշրջած է վէպի հին ոճը, ապրած է այն խաւարայտին և առամաթիք կեանքը ուր հազարաւոր մեքենայութիւններ, խարդաւանանքներ, ընտանեկան գաղտնիքներ և ոճիրներ շրջապատած են զինքը, ցաւագին ցանցի մը պէս։

Ուրեմն մօտ ատենէն, մեր ընթերցողները պիտի վայելեն աշխարհի ամէնէն հետաքրքրաշարժ և ամէնէն սրտագրաւ թերթօնը։

Արեւմտեան թերթօնը կատարելապէս վայելել տալու համար մեր ընթերցողներուն, անկէց աւելի լաւագոյն, ընտրութիւն մը կարելի չէր ընել։

Ձգմարտութիւն մը զոր պիտի խոստովանին ամէն անոնք, որոնք նոյն իսկ առաջին օրը կարդալ սկսին ԼԱ ԲԷ ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ։

Ա. ԴԻԼԻՆԹՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ. ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՆ

Բարիսէ Բլաս Վանտօմա, 9 Նօմէրօլու տարիէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒ ՇԻՐԱԿԻՊԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 119,000,000 ֆր.
1902ՆԻՆ մագպուզաթը 24,000,000 »
Էօսէնէն զիեան 279,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գլուխէրի 21,500,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐԱԿԻՊԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 158,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 12,000,000 »
Էօսէնէն զիեան 129,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 272,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐԻՔԷԹ զանէէ միւսաիա չէրիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայա իսէր ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

Ֆիւսթէյա էօմիւր սիկուրթա իսէր։

ՇԻՐԻՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Ամանսը տախի Սթանպուլատա Սուլթան Համամընտա Գալաթասարայը Օղլու բասմաջընտա տուր։

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՆՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԵՐՏՈՒԹԹԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փոյլը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մօմերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ-ի վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մօմերէ կը դարդարուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մօմեր, անմրցելի ոճան գիներով։ Կը գտնուին նաև հոն հարսի կիրլանտ, քողք, քողքի մնուկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փեսաւոր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսանեկան մօմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՄԵԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԲԱՔ

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանբօ խանի տակ, թիւ 86

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ-ՎԻՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Քիւչիւք Ասքր Էճէնցի խան

Մանօթ Տպարան, յարգոյ հասարակութենէն վայելած համակրանքէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած նորագոյն մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։

ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԾԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագրութիւններ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, չէքեր, հարսանեկան գառթեր, հրաւիրագիրներ, ազդեր, դրաշլակներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մանազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 նամակագրաթ 10 ղրուշ, 100 այցեքարթ 5 ղրուշ

100 դրշ.ի ապապրանք ընողին մէկ տուփ այցեքարթ կը նուիրուի։

Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

ՊԼՕՅԻՒԹ ԷԼՊԻՍԷ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՐԻԷԹԵԱՍԸ

Իսքանպոլ, Սուլթան Համամընտա Թօփխանէ խանը թէքմիլ 2ª զաբընտա

Էլպիսէ մաղազալարը միանգամայն հէման է՝ էսկի վէ էն գիւստէ քէսպի էնիլէթ իթմիշ օլան վէ 1871 սէնէջ սինտէ թէէսիս օլունան Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ պէօյիւք էլպիսէ տէբօղիթասը, էսկի նամ ու իւնվանընը վէ մէքանընը սալա թէպտիլ իթմէտիքտէն մասատա, սահիպ վէ միւէսսիսի պու տէֆա պիր զաթ տահա ինդիպաթ վէ թէքէմմիւլէ պէզլի զայրէթ իտէրէք, Թօփխանէ խանը, ուսում իքիճնի զաթընը քէնտուսինէ հնար վէ մաղազընը թէվէսսիւ էյլէմիշ տիր։

Քէնտի մաղազա միւթախտէմէրինէն պաղըլարընը Սուլթան Համամ ճիվարընտա եազընէն քիչատա իթմիշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարըյլա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընն ասլա վէ գաթան իրթիպաթ, վէ ալագասը եօգ տուր։

Պու ճիհէթէ տրգգաթ պուրուլմասը ըէճա օլունուր։

Էլպիսէ իդթիրա իթմէք արզու իտէնլէրին էվվէլճէ պիր տէֆա Թօփխանէ խանընին իքիճնի զաթընտա Գ. Էրմէնեան մաղազալարընը թէչրիբ իթմէլի տիրլէր։

1. Օրատա մէվճուտ էլպիսէլէրին սոն մօտա գումաշ վէ պէյնիրմէլէրին։

2. Գումաշլարըն մէթանէթ վէ զէրաքէթինի,

3. Ֆիյաթլարըն դայէթ միւթէսիլ, վէ էլվէրիշլի օլմասընը։

Բէյիւլյան կէօրէն միւհէրրէմ մուշթերիլէրին մէզքիւր մաղազալարըմըզտան այրըլմայանգլարընա գէվմիյէն էմնիյէ։

ՖԻՅԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՏԷ ԱԶԸԴ ՏԸՐ

ԱՄԷՆ ՄԱՐԴՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՐՔ ՄԸ

ՔԱՂՈՒԱԹՔ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕՐԻՆԱՑ

rեց՝ ՄԻՀՐԱՆ Է.Ֆ. ԱԲԻԿԵԱՆ

Կը պարունակէ առօրեայ պատահական խիստ կարեւոր խնդրոց նկատմամբ օրինական գիտելիքներ հարց-պատասխանի դրութեամբ և Թուրքերէն բնագրի գէմ Հայերէն թարգմանութեամբ։ Դինն է 4 ղրուշ։ Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։

ԳՐԻԳՈՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՌԻՁ

Կը դարմանէ նորագոյն մէթոտով, ակռայի պէս պէս հիւանդութիւնները։ Ակռայ կը լեցնէ զանազան տեսակ մետաղներով՝ ինչպէս ոսկի, բլաթին։ Կը շինէ արհեստական ակռաներ, տոկուն, ձեւաւոր և իւրաքանչիւրին ճաշակին յարմար։

Իր դարմանատունը հաստատած է Մագրիգիւղի մէջ, Պօսթան փողոց թիւ 1, ուր կ'ընդունի հինգշաբթի օրերը միայն։

Երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերն ալ, ըստ առաջնոյն, Գալատիւղ, իր բնակավայրը կ'ընդունի Եէնի-Զէյմէ փողոց թիւ 2 (Մէօհիւրարի պանանոցին փողոցին ուղղութեամբ)։ Զորեքշաբթի օրերը ձրի։

Գիներ միեs դիւրամատչելի կը մնան

12—20

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՀԵՐԱԿԼԵՍ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Կալաթա, Գարաֆէօյի հրապարակը (Թրամուէյի կայարանին ճիշդ դիմաց, 32)

Ամէնէն թարմ ու եւրոպական նոր բաղնիս դեղերու ճոխ մթերք, կատարեալ խնամք և խղճամիտ պատրաստութիւն դեղագրի։

Ամէն օր ամեն ժամ ԲԱՅԻՇԿ անպակաս է դեղարանէն։ հիւանդին փափաքած որ և է բժիշկը ուզուած պահն կրնայ ձեռք բերուիլ ի դիւրութիւն յաճախորդաց, նաև մէջերու քանակական և որակական տարբերութիւնը կը կատարուի 20 ղրշ.ով։

Ղալաթիա՝ Թրամուէյի սթասիոնին ճիշդ դէմը, թիւ 32։ 7

(Պողաչանիին կարգը)

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆԶՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻԶՈՒՄՆԵՔԸ

Եթէ կը նեղուիք դժուարաշնչութենէ ու կուրծքի իզուածքէ, առանց դանդաղելու գործածեցէ՛ք ԷԿԶԻՊՊԱՐԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐԷՆ. որովհետեւ կուրծքի և շնչափողի յատուկ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, անմիջապէս կը բժշկուին ԷԿԶԻՊԱՐԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐով։ Հաղարաւոր անձինք, որ դժուարաշնչութեան ենթարկուած էին և չէին կրնար շիտկէ շիտակ իսկ քալել, այսօր կատարելապէս բժշկուած են Եկզիպարի Սիկարէթներով և ամէնէն ցից դարձվերներն իսկ դիւրաւ կ'ելլան, առանց նեղուելու և յոգնելու և ամէն տարեւ երախտագիտութիւն կը յայտնեն ԷԿԶԻՊԱՐԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆԵՐՈՒՆ, որոնք կը ծախուին ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 11—14

ՏՕՔԹԷՕՐ

Վասանթէն Նալբան

ԲԱՐԻՍ ՄԷՔԹԷԼՊԸ ԹԸՊԹԷԼԱՆՏԷՆ

ՏԻՊԼՕՄԱԼԸ

Տօքթէօրը մասնագիտէ հէր կիսա պէս Օգլուանա, Քիւչիւք Բարմաք Գարագիր նոմէրօյը մուսէյէնէյանամ էրտիմէն ոսնրա Ալպաքի. 1ին գ գոտ խասթէկեանը գապու։ Իսէր։

ԳԱԹՐԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Կէօյիւս նէգլէլերիյէ միզամ, էօքսիսիրիլէր վէ նէֆէս տարլըղընա գարշը վէ եէնի պայլամըշ վէրէմիսի թէսավիսինտէ թէէսիրաթը չիմպապա չատ հասէպլիյէ մէմէքսէթիմիզ սրտաթէտան աթըպպահ հազիգէսինին էքսէրիա թագտիր վէ թասխինինի վէ մէնէլիսը թըպպիյէ վէ Սրճնիյէի ուսմանիյէնին թաստիգինի իհրաշ էդէմիշ տիր։

Ուսում տէրս վէ էճզախանէլերանէ պուլունուր։ Թարգասան սիրարը մուգուրնտա ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ չէրիթ մէրտիվէնլերի գարշուսընտա Բեազիտ պէյին էճզա ախբասընա միւրաճաաթ օլունմալը տրը 2—80

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԴԱՂԴԻԱԿԱՆ, ՄՈՐԹԱՑԻՆ ԵՒ ԱՆՆԾՆԱՄԻՏԱՑԻՆ ԱՒԵՏԻՍԻՆ

ԲԵՐԱ, Մեծ Փողոցի աղղութիւնը վրայ, Միսք փողոց թիւ 4 ԱՄԷՆ ՕՐ։

Օ ԼՈՒՎՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

ԱԹԱՆԱՍ ԵՕՐԿԻԱՏԻՍ

194, Մեծ Փողոց, Բերա, 194 (Կալաթա Սերայի դէմ)

Օ ԼՈՒՎՐ նորաձեւութեանց մեծվաճառատունը կը ծանուցանէ թէ, ներկայ Դեկտեմբերի սկիզբէն տեղի կ'ունենայ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԸ ՇԱՏ ԶԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ

Վաճառատան մէջ կը գտնուին Մեսաքսեղէն, բրդեղէն, բլուզ, ինչպէս նաև տանթէլ, սեղմիրան, ձեռնոց, գուլպա, և այլն, և այլն, մեծ քանակութեամբ։ Այս վաճառումը Մէկ ԱՄԻՍ պիտիտեւ և միմիայն կանխիկ տեղի պիտի ունենայ։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԶԱՒԻԼԵԱՆ

Ամէն օր առաւօտէն մինչեւ ժամը 6 Կէյսէրի-Փաշա, Սարայ Լիլի եկեղեցիին կարգը դանուող իր բնակարանը կը գտնուի, նաեւ երկուշաբթի և ուրբաթ օրեր Սամաթիա Սուլու Մանաստիրը թաղը, Գրիսեան էֆ.ի դեղարանին դիմաց յատուկ պատրաստուած սենեակը։ Իսկ նալով երեքշաբթի օր, իր բնակարանը, և երկուշաբթի ևս Սամաթիա, ժամը 6էն մինչեւ 9 եկող հիւանդները մեծ խնամքով ձրիաբար կը դարմանէ։ 10-40

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

Ա Տ Ա Մ Ն Ա Բ Ո Ց Ժ

Պոլիս, Պահչէ Գապու, Պին Պիր Զէտիսէ դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսմատիէ, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 5—11 դիմել Պոլիս, Պահչէ Գապու, Պին-Պիր-Զէչիսին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

Տեր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Տ. ԳԱԼՍՏԻՐԵԱՆ

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Դումգաբու 27 եւ Պալի-Փաշա 50

ՃԻՎԱՆ Է.Ֆ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ՝ իր հերկոր փորձառութեամբը որդէն շատերուն ծանօթ ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ մը է, և թէ վերջերս Եգիպտոս և Եւրոպա այցելած ու արհեստին ինչ ինչ կէտերը մօտէն ուսումնասիրած ըլլալով, իր վերոյիշեալ խանութներն և գործատունը արհեստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է, այնպէս որ կարելի պիտի ըլլայ գտնել հոն հարմանեաց, անուան ասնամբուրեանց և խրախճանութեանց համար տեղական և եւրոպական ամէն տեսակ քնարի չաքարեղէններ, անուշեղէններ և բմպելիներ, բաթիսոնի վերաբերեալ խմորեղէններ ու ֆնոպան։

Թէ ի Գալիա և թէ ի գաւառս յանձնարարութիւնը կը կատարուին ամենայն ճշտութեամբ և փութով ու % 30 գոհացուցիչ զեղչով։

Բերել տուած է նաև զարդարուն անդուստ ֆանդէզի ասափերու և թրդթերու մեծ մթերք մը։